

Szerkesztőség
Arad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sűr y cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1060 Lei
Fél évre ... 540 Lei
Negyed évre ... 270 Lei
Hónaponta ... 90 Lei

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Budapestben 50 banival több

Lopni nem illik.

Írta: Dr. Nagy Sándor.

Minden vallásalapítónak törvénykönyvébe van iktatva az erkölcsi parancs: „ne lopj!”, de a tolvajok, úgy látszik, istentagadók, legalább is naponként nem olvassák a Szentírást, mely pedig Dosztojevsky szerint a világirodalom legfelségebb alkotása, hanem ahelyett forgatják az ördög bibliáját, melyet szórakoztatóbbnak találnak a Kinyilatkoztatásnál és változatosabbnak, mint Mózes öt könyvét és Zoroaszter Zend-Avesztáját együtt véve. Így vélekedett a „Monitorul Oficial” igazgatója, Falcoianu is, aki éjszakai nem ájtatoskodással, hanem a játékasztal mellett töltötte és, mivel Tomescu ellenőr és Petcu pénztáros rossz kibicék voltak, elvesztett csekély 60 milliót, de tudván, hogy a kártyaadósság becsületbeli kötelezettség, partnereit a legnagyobb pontossággal kifizette — az állam pénzéből. Józanészű ember tehát beláthatja, hogy a fentnevezett igazgatóban meg volt a becsületnek lovagias és kifinomult érzése és így ne csodálkozzunk azon, hogy az ügyész, ki a napokban további fogvatartását indítványozta, „illetlen” szavaiért egyenesen rendreutasította, mert a fehérkeztyűs Falcoianu ur, aki 1921-ben Erdély közigazgatásának diktátora volt, az egész affért a lovagiasság és az illem szemüvegén át tette szemlélet tárgyává, már pedig Knigge báró illemszabályai a lopásra nem mondanak kádenciát.

Mostanában igen sokan lopnak fantasztikus méreteken és leleményességgel. A múlt héten elűnt egy nagy szövetkezetnek minden pénze, felszerelése, könyve, Chisenevben elsikkasztottak egy egész erdőt, Doljban, Constantában és egyéb agronomok és consilierek a parasztoknak a kisajátított földeket csak busás fizetés ellenében adták át, különben magukhoz kaparintották, vagyis valósággal a szegény emberek talpa alól lopták el a földet, halomra döntvén ezáltal a jogtudományt, mely szerint lopás tárgya csak ingó lehet. — érdekes, hogy a tolvajokat már a szent jogi meghatározások sem zsenirozzák. Egyébként jogász létemre be kell vallanom, hogy a jog teljesen csődöt mondott, mert tolvajok, családok, sikkasztók, szélhámosok járnak pöffeszkedve közöttünk és büneiket gyakran takarja el a sötétség és némaság fátyola, a társadalom pedig sokszor megsüvegezi őket. Egy végtelenségre estünk már el Kant nagy szerű gondolatától, mely az emberben lévő erkölcsi törvényt magasztosságában és titokzatos fenségében a csillagos ég mellé állította.

Téved azonban, aki azt hiszi, hogy mindezek egy ország speciális csapásai, mert a korrupció, a bűn, ma világi jelenség. Newyorkban nyílt uccán raboltak ki embereket, Németországban sorban hozzák a halálos ítéleteket, a francia lapok telve vannak a bűncselekmények leírásával és Londonban előkelő emberek válogatott olvasói, melyek az emberi lélek teljes elzüllesztését tárják fel. Mi az oka annak, hogy az ember erkölcsi értéke így veszendőbe ment? Abban kell azt keresni, hogy a háboruban az életnek — sokszor hadicéliből a vagyonnak is — elpusztítása kötelességgé válván, az utána következett időkben elhomályosult a jog- és emberi érzék a lét legfőbb javainak megbecsülése iránt. Háboru pedig mindig lesz és Briand, Chamberlain,

Stresemann hlába próbálják összetákolni az örök békét, mely mindig csak utópia marad, mert ellenkezik az ember alaptermészetével. Mi, „a teremtés koronája”, Istennek gyűlölködő, átkozott fajzatja vagyunk.

Kétségbe kell-e hát esni az emberi nem jövője felett? Mindig voltak korszakok, melyeket előntött a korrupció szennyes áradata, Franciaország történetében többször látjuk ezt és Törökországot baksis-rendszere odajuttatta, hogy a diplomaták

„beteg ember”-nek nevezték el, kinek halála minden percben várható és ime most óriási lendülettel tör előre. Minden, ami emberi, véges és mulandó — így a romlottság is. Remélünk kell egy becsületesebb világ eljövését, mert a gonoszság és balsors régen megdöntötte Leibnitz optimizmusát, mely szerint minden elképzelhető világok között ez a legjobb, az újat és tisztultabbat nem Isten, hanem az ember fogja megteremteni: — ez a hit az emberiség lelkiismeretén alapszik.

Erdély püspökei Bratianu Vintilánál.

Monstre küldöttség a pénzügyminiszter előtt. — Még egyszer megsürgetik a kisebbségi iskolák segélyét. — Újból minisztertanács elé kerül a kisebbségi államsegély ügye.

(Az Aradi Közlöny cluj-i tudósítójának telefonjelentése.) Az erdélyi kisebbségi egyházak és felekezeti tantesületek ma elhatározták, hogy monstre küldöttséget menesztenek a napokban Bucurestibe a pénzügyminiszter és a közoktatásügyi miniszter elé. A küldöttséget az erdélyi püspökök fogják vezetni és azon igyekeznek, hogy a kormány tagjait jobb belátásra bírják az államsegély ügyében. Makkay Sándor református püspök most is Bucurestiben tartózkodik, hogy a küldöttség útjának sikerét előkészítse.

Ennek a nagyjelentőségű küldöttségjárásnak igen érdekes előzményei vannak. Még erősen az emlékezetében van Erdély közönségének legutóbbi parlamenti ülésen elmondott beszéde, amikor Willer József interpellációjára válaszolva, kijelentette, hogy az 1927-es költségvetési feleslegről nem adhat egy bani államsegélyt sem a kisebbségi iskoláknak, mivel ez a költségvetési többlet tulajdonképpen csak papíron van meg és az elmúlt kormány alatt azt már régen különböző célokra elfizették. Államsegély nincs, mondta a pénzügyminiszter és különben is — folytatta, — miért ragaszkodnak Önök az államsegélyhez? Én az önök helyében inkább arra fordítanék gondot, hogy ha ez a követeléseim jogos és törvényes, azt ne a bizonytalan, esetleges költségvetési feleslegekből, hanem magából a költségvetésből fedeztessék. Ez a miniszteri kijelentés ugyan a sorok között beigerte az államsegély rendszeresítését, azonban teljesen utját vágta annak a reménynek, hogy az Averescu-kormány alatt kiutalt harminc milliós államsegélyt a kisebbségek megkaphassák.

Ez elutasító kijelentés után most már igazán nagy feltűnést keltett Erdélyszerte az a felhivatalos hír, hogy az Averescu-kormány kiutalási rendelete egyik legközelebbi minisztertanács tárgysorozatán szerepel. Ez érdekes hírre vonatkozólag alkalmunk volt a pénzügyminisztériumból a következő információt beszerezni:

— Manolescu volt pénzügyminiszteri államtitkár ténylegesen kiutalta a kisebbségi iskolák részére a harminc milliós lej államsegélyt, azonban a kiutaló végzést egy olyan záradékkal látta el, hogy a harminc millió lejt elvileg engedélyezi, abból a kétszáz millióból, melyet, mint költségvetési felesleget, átadott a közoktatásügyi miniszternek. Manolescu miniszter nem is járhatott volna el másképpen, mivel már egy előbbi rendeletével adta át ezt a kétszázmilliót a közoktatásügyi miniszternek

és újabb harminc millióra már nem volt fedezete és amikor az újabb harminc milliós kiutalási végzést aláírta, abban a hiszében volt, hogy ez abból a kétszáz millióból fedezhető lesz. A kiutaló végzésen rajta van a szokásos megjegyzés: Kiutalás előtt minisztertanácsai jegyzőkönyv készítenő. Erre azért van szükség, hogy a kiutalásért ne az egyes minisztérium, hanem az összkormány viselje a felelősséget. A gyakorlat az, hogy a minisztertanácsai napirendbe felveszik ezt az ügyet is és az előbbi elintézt aktákkal együtt ellenjegyzik az összes jelenlévő miniszterek a jegyzőkönyvet. Abban az esetben, ha ez az ügy, a kisebbségi államsegély kérdése, most újból minisztertanács elé kerül, valószínűleg csak formális úgyről lehet szó. A régi kiutaló végzés még ott fekszik a közoktatásügyi minisztériumban és még mindig, mint elintézetlen akta szerepel. De tekintettel arra, hogy a kiutaló végzésen rajta van, hogy „minisztertanács elé terjesztendő” és így a forma kedvéért most beiktatták a minisztertanácsai napirend pontjai közé. Azonban Bratianu Vintila ismeretes parlamenti nyilatkozata után, előre látható, hogy a minisztertanács milyen álláspontot fog elfoglalni ez anacronisztikus „kiutaló” végzéssel szemben.

Felkerestük a közoktatásügyi minisztérium könyvelési osztályában N. Maieanu igazgatót, aki ez érdekes ügyben a következőket mondta:

— Jól emlékszem arra a kiutaló végzésre, ami az Averescu-kormány utolsó napjaiban érkezett el hozzánk. Azonban mivel a kiutaló végzés csak elvileg utalta ki a harminc milliót, ezért, mi a kiutalást a miniszter ur elé terjesztettük, öneki kellett volna döntenie az ugynevezett „elvi” beleegyezéséről. És ezenkívül a kiutalásnak még előbb a minisztertanács elé kellett volna jönnie, mielőtt fizethettünk volna. Azonban abban az esetben, ha a kiutaló végzés nem is lett volna a két feltétellel megkötve, még akkor sem fizethettünk volna, mert az a kétszáz millió, melyet a pénzügyminiszter nekünk annak idején, mint költségvetési fedezetet átadott, iskolaépítésekre volt rezerválva és ebből az összegből nem fizethettünk volna ki a harminc milliót.

Igy áll jelenleg a kisebbségi iskolák államsegélyének ügye, s az erdélyi püspökök által vezetett monstre-küldöttségnek épen az a célja, hogy a pénzügyminisztert álláspontjának megváltoztatására bírják. Hátha csoda történik, s a minisztertanács kiutalja a régen esedékes harminc milliót?

Új hazába mentek az Acsevisták.

A néhai Acsev. vezető-tisztviselői új elhelyezkedést találtak Magyarországon. A távozó vezérigazgatóval együtt mentek a volt munkatársak. — A régi Acsev. főtisztviselőkből alig egy-kettő maradt az új részvénytársaságnál.

(Arad, szeptember 10.) Pár évvel ezelőtt még kerek ezer státusba vett tisztviselője élt itt az Acsevnek és valami 1500 műszaki alkalmazott, munkás, altiszt dolgozott az európai hírvételezési szolgálatában... ma már csak néhány régi arc látható az aradi Acsev-palota második emeletének helyiségében. Ezek hirdetik ma a nagy múltat, az ezer, meg ezer emberrel dolgozó egykori vállalatot. Az Acsev azonban felvette az „ezelőtt” nevet, ami egyet jelent a néhai jelzővel és a cégtábla is másként fest most már. Ez van ráírva: *Societate Anonima Industrială Arad și Brad* magyarul: Arad-brádi ipari rt. Sok minden történt pár rövid év alatt. Nagyon sok. Valóságos kis kivándorlás folyt innen 1923. óta, gond és szükségérettől emberek mentek el csoportosan, vagy egyenként, neki a vak bizonytalannak, holmi miniatűr új honfoglalásra és soknak nehéz harcolásába került az is, hogy új küzdelem teret és lehetőséget teremtsen magának.

A nagy nyilvánosság eddig még hitelesen és hivatalosan mit sem tudott ezekről a halk elmenésekről, csupán a rezignált, szájról-szájra járó hír hozta tudomására némely munde-re figyelő fülnek, hogy ma elment ez, tegnap elment az, holnap elmegy emez, holnapután meg amaz. És a népes, zsbongó utcákon se nagyon vették észre az emberek, hogy időnként eltűnik közülök egy-két ismert és kedves arc. A furcsa, kavargó emberfolyamban mindig útdőnek fel új habok, a régi-gek pedig eltemetkeznek egy hullámvölgyben. Senki sem látja őket többé. Ki törődik velük?... Habok azért mindig vannak, ha fúj a szél...

1923-ban indultak meg csendben ezek a néma karavánok: komoly repatriáló vagonok a határ felé. 1923. február elején vette át az állam az Acsev vonalait, aminek az lett a kö-

vetkezménye, hogy az Acsev alkalmazottainak a CFR. szolgálatába kellett volna állniok. Ettől azonban legtöbbjük huzódzott és így aztán csakhamar megindult az Acsev-alkalmazottak kivándorlása. Azt lehetne mondani: inkább helytelenül cselekedtek, mint helyesen, na, de ma már főleg az ilyenről medítátni, visszamerülten a múltba. Most már csak megtörtént dolgokat regisztrálhat sablonos tollal a mindennapi krónikás.

Valami harminc pályaőr, még több váltóőr, mozdonyvezető, máházó — lehetnek összesen néhány százan — munkások mentek át Magyarországra, röviddel az átvétel után.

De ekkor ment ki a tisztviselői kar igen sok kiválósága is. Babos Géza, Günther Pál, Bogdan Károly főfelügyelők, Tomori Mihály felügyelő, Pataki János, Novák Lajos, Földes Vilmos, János Béla, Munkács Gyula, Seibert Ferenc főellenőrök, illetve ellenőrök és sok kisebb rangú tisztviselő, akik azóta lassan mind elhelyezkedtek valahogy.

Ezután egy kis szünet állott be a különös népvándorlásban. Pár hónappal ezelőtt történt meg a részvénytársaság ismeretes átalakulása és neki készült új hazát keresni *Koromzay* Frigyes, az utolsó vezérigazgató is. Koromzay a múlt hónap elején hagyta el végleg Aradot és vele egyidőben elment ismét néhány tisztviselő, akiknek egészen különleges szerencséjük volt az elhelyezkedés terén. Ugyanebben az időben ugyanis Sopronban a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasút igazgatósági székhelyén nagy sikkasztásnak jöttek nyomára, több tisztviselőt elbocsátottak és azok helyét az akkorkor átment Acsev. tisztviselőkkel töltötték be. Így került *Martonosi Béla* főfelügyelő is Sopronba, ahol fényes pozíciót kapott: ő lett a Gyesev. könyvelési és anyagbeszerzési osztályának a főnöke. Ide került *Szántó Mihály* főfelügyelő is, aki főpénztárnok lett a Gyesev.

soproni igazgatóságánál. *Mayer Béla* felügyelő a szegedi leszámítoló hivatalhoz került. *Litschmann* Erzsébet tisztviselő pedig Sopronba a Gyesev. könyvelőségéhez. *Külényi* Géza viszont a Szeged—Csanádi Vasutak igazgatóságához került Budapestre. Ezzel azonban még nem ért véget az elmenők névsora. Van még néhány, aki most készül még csak utnak. Ide számíthatjuk *Drosnyák* János főellenőrt, akit különben hangulat és versel révén is jól ismer az aradi közönség. Ő is Sopronba megy a Gyesevhez. Ezzel aztán két jó poétája lesz a soproni vasutagazgatóságnak. Ott dolgozik mint titkárnő *Iványi* Rella a nagyon tehetséges költőnő is, akinek „Csodaszínekben” című könyve nemrégiben nagy felháborítást keltett. Elmegy nemsokára *Szatmáry* Béla főmérnök is, aki Makóra költözik.

És itt Aradon csak néhány marad a nagy gárdából. Ezek viszont nyugalommal és nagy bizakodással néznek a jövő elé. A legnagyobb dicséret és elismerés hangján tudnak csak beszélni az új vezérigazgatóról *Cristea* Niculescuról, akinek személyében egy minden tekintetben kiváló szakember került az Arad-Brádi Ipari R.-T. élére. Egy ilyen ember vezérése mellett csak fejlődhet a vállalat és az fejlődni is fog, hisz maga *Niculescu* vezérigazgató mondotta pár nappal ezelőtt e sorok írójának:

— Folytatom azt a munkát, amit az elődök megkezdtek... *Féthy Ernő.*

— **Frontharcosok kongresszusa** **Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A román légionáriusok vezetősége a mai nappal felhívást bocsátott ki, amelyben közli a volt frontharcosokkal, hogy október 2-ikán Bucurestiben országos kongresszust tartanak a frontharcosok szövetségbe való tömörítése érdekében. A kongresszus célja, hogy a szövetség tekintélyéhez mérten, megfelelő politikai súlyhoz jusson, hogy a volt frontharcosok számára az ország határvidékein telepítéseket eszközöljön ki, hogy a rokkant nyugdíjakat a normálisra emeltesse fel. A kongresszus elnöke *Mosoiu* Traian tábornok lesz. A kongresszusra utazók 75 százalékos kedvezményben részesülnek.

T A R C A.

Forgács Anna két lelke.

Egy német nyelvű színházi dekameron jelent meg pár év előtt Budapesten. Ez a könyv a budapesti színészek és színésznők önéletrajzát közli. Az önéletrajzok között van *Forgács Annáé* is. Öszinte és mély önvallomás ez, amelynek *Forgács Anna* ezt a címet adta: „A z én két lelke”. Most a tragikus haláleset után még elevenebben hatnak *Forgács Anna* őszinte sorai, amelyekből kiérezhető a fiatal, ideges nő vívódása, sok küzdelme, reménykedése és fájdalma. Megrendítően hat ez az önvallomás, amely bepillantást enged a tragikus körülmények között elhunyt fiatal színésznő lelkivilágába és az olvasó, amikor átfutja az önvallomás sorait, úgy érzi, hogy a titokzatos haláleset hátterének sok rejtélyéhez közelebb jutott. Teljes egészében itt közöljük *Forgács Anna* önéletrajzát:

Az én két lelkem.

Irtá: *Forgács Anna*, az Unió színházak tagja.

Az én életem története egyszerű. Amit megéltem, nem regény és nem tölthet meg egy vastag naplót. Amint mondtam, az életrajzom egyszerű és mégis, néha úgy érzem, mintha valami érthetetlen, megfoghatatlan volna bennem. Most, hogy mindenre visszagondolok, tisztán emlékszem a napra, amikor hosszas habozás után végre elhatároztam magamat és nyíltam kimondtam odahaza, hogy színésznő akarok lenni. Azt hiszem, már egészen fiatal koromban élt bennem az érzés, hogy különös kettősségben élek, hogy két lélek lakozik bennem és hol az egyik, hol a másik akar, próbálkozik, cselekszik, kacag, örül és szenved.

Akkor, amikor elhatároztam magamat a nagy lépésre és kijelentettem szüleim előtt, hogy színésznő akarok lenni, nem tudom, a két lelkem közül melyik nyilatkozott meg: a színésznő lelke-e, aki egy csodálatos és különös,

színesen csillogó életet akar élni a színpadon, vagy a szerény polgárleány lelke, aki kedves és intim társaságban szívesen sziv el egy cigarettát, nevet, szomorú és mégis vidám. Anynyi bizonyos, hogy hiszek ebben a kettősségben, bizonyítja ezt az a tény is, hogy kétféle kézírásom is van. A nevemet is például kétféleképpen írom és ez a két írás teljesen különbözik egymástól, olyannyira nincsen bennük közös vonás, hogy még a legkitünőbb írásszakértők is két különböző ember írásának mondanák.

Azóta az emlékezetes nap óta, amikor szüleimnek bejelentettem szándékomat, föl-tarthatatlanul lángolt fel bennem a vágy, hogy csudálatos mesefigurákat éljek át a színpadon. Amikor az apám kijelentette, hogyha színésznő leszek, többet nem ismer engem, azóta a nap óta is állandóan ezt a kettősséget érzem magamban. És most nagyon őszinte leszek ennek az önvallomásnak az olvasóhoz: nagyon gyakran magam se tudom megmondani, vajjon a két lélek közül melyik nyilatkozik meg bennem? Ha a színpadon állok és a szavakat mondom, amelyeket a szerepembe irtak, hirtelen kétség fog el s úgy rémlik, mint hogyha egyszerre nem is színésznő beszélne belőlem. Ha távol a színháztól, intim, baráti körben ülök, olykor ijedten ismerem fel egy-egy szavamban a színésznő hangját.

Őszinte vallomásom után még egyet kell megmondanom: vidám, egyszerű, mosolygó leány vagyok. Rendes körülmények közt nincsenek súlyos és nagy problémáim. Nehéz sorscsapások, nagyon érdekes és nagyon mély élmények eddig távolmaradtak tőlem. Azt hiszem, azért vagyok vidám és azért tudok mosolyogni mindenben, mert én is, mint mindenki, aki a színészet tövises útjára lépett, nagyon sokat szenvedtem. Azt mondtam az előbb, hogy az én életemből nem lehet regényt írni. És most, amikor visszagondolok vidéki színészi pályámra, a fütetlen szobákra, a hideg színpadra, a tüdőgyulladásra, a magas lázra és

végül az alázatos hazatérésre: most érzem, hogy életemnek ez a fejezete mégis csak regény volt és minden, amit azóta átéltem, tulajdonképpen sokszínű, furcsa élet. Ami künn a világban történik, azt a hangulatom szerint itélem meg és mindahhoz, ami történik, az én életemet is hozzászámítom.

Felédhetlen emléke az én színpadi pályafutásomnak — hogyha már felédhetetlen emlékekről kell beszélnem — hogy színiakadémias koromban a Nemzeti Színházban egy Shakespeare-drámában statisztáltam. Nagyon szigorúan vigyáztak rám. *Jászai Mari* személyesen ügyelt mindenre és a titkár úgy járt köztünk, mint mikor a kapitány inspicálja a századát. IV. Henrik-ben a parasztok között játszottam és az volt az ambícióm, hogy táncoló szellemmé lépjek elő. Végre ez a várt álom megvalósult. Az egyik táncoló, angyal megbetegedett és kérve-kértem *Pallay* bácsit, engedje meg, hogy én játszam a táncoló szellemet. *Pallay* bácsi nem nézett engem rossz szemmel, csakugyan megkaptam a táncoló szellem szerepét és nyugodtan mondhatom, hogy nagy sikerem volt. Ez drága és felédhetetlen emlékem. Büszke vagyok erre a sikerre, pedig csak ritkán vagyok magammal megelégedve. A télen *Wedekind* csodaszép gyermektragédiájában játszottam a női főszerepet. Azt hiszem, hogy megértettem s kihoztam a szerepből a nagy költő minden szándékát.

Hasonló nagy szerepekre várok és boldog lennék, hogyha szerepeimben és játékom-ban megoszlaná a lelki kettősségem. Igazi, komoly színésznő, igazi, komoly művésznő akarok lenni a színpadon és egyszerű, vidám, gondtalan kislány az életben. Nagyon-nagyon boldog leszek, hogyha ezt a harmóniát semmi sem fogja megzavarni.

Forgács Anna ezekkel a sorokkal végzi önéletrajzát: „... boldog leszek, hogyha ezt a harmóniát semmi sem fogja megzavarni...” De az „élet”, amelyről olyan felnőtt komolysággal írt — másképp akarta.

Titokzatos hajsza egy aradmegyei nagykereskedő ellen.

Szabadlábba helyezték a gyujtogatással vádolt pancotai kereskedőt. Reittelmes zsaroló-levelekkel zaklatják Galó János rokonságát.

(Arad, szeptember 10.) A nagyarányú és titokzatos pancotai raktárégés ügyében megindult vizsgálat mára újabb szenzációs fordulattal szolgált, amelynek következtében Radu Pascu vizsgálóbíró az ügyészség hozzájárulásával a délutáni órákban szabadlábba helyezte a gyujtogatás vádjá miatt vizsgálati fogságba vetett Galó János pancotai nagykereskedőt. Galó — mint már megírtuk — ügyvédje után még az elmúlt hét elején kérte szabadlábba helyezését, annál is inkább, mert az ellene emelt büntény koronatanuja, Kohn Vilmos kereskedősségét visszavonta előbbi vallomását, amelynek alapján a vizsgálatot ellene megindították. A kérelem teljesítéséhez azonban az ügyészség nem járulhatott hozzá, mivel Kohn elmentmondó vallomása következtében szükségesnek látszott Kotz János cluj rendőrtisztviselő kihallgatása is, aki előtt Kohn — becsatolt jegyzőkönyv szerint — azt a vallomást tette, hogy Galó nagyobb összeget ígért neki, ha az ügyben se lát, se hall, vagyis biztos tudomása van arról, hogy a raktárépület főnöke, Galó gyujtotta fel szántszándékkal, hogy a nagyösszegű biztosítási díjat mekaparíthassa. A vizsgálóbíró erre kiszélesítette a vizsgálatot és szeptember 13-ára beidézte Kotz cluj rendőrtisztviselőt. A különös ügyben ilyenformán stagnáció állott be, míg tegnapra aztán meglenő fordulat következett, ami azt látszik igazolni, hogy Galó csunán a biztosító társaságok által indított hajsza áldozata. Galó védője dr. Sarbu György ügyvéd ugyanis hivatalos hatalommal való visszaélés címén az aradi ügyészségen feljelentést adott be Kotz János cluj rendőrtisztviselő ellen és a feljelentésében elmondja, hogy amikor Kotz értesült arról, hogy Kohn első vallomását a vizsgálóbíró előtt visszavonta, nyomban Aradra utazott és itt valóságos presszionálta Kohn Vilmost, hogy vonja vissza utóbbi tett vallomását és maradjon meg az elsőnél, mert különben nagyobb kellemetlenségei lesznek. Érdekes indító oka van azonban annak, — mondja az ügyvéd feljelentése — hogy Kotz miért is akarta befolyásolni Kohn Vilmost. Kotz ugyanis — legalább is a feljelentő ügyvéd részéről megállapítást nyert — rendszeres fizetett alkalmazottja annak a biztosító társaságnak, amely Galó ellen a feljelentést megtette. Ezt bizonyítja egyébként az a körülmény is, hogy az intézet nem az aradi rendőrséget bízta meg a nyomozással, hanem leküldötte Pancotára Kotzot, aki ott mint kárbecslő mutatkozott be a nagykereskedőnek. Itt találkozott aztán Kohn Vilmossal, aki pár hónappal előbb ugyancsak alkalmazottja volt az illető biztosító társaságnak s akit Kotz állítólag vallomásában már akkor befolyásolt. A feljelentés egyébként egy aradi detektív személvét is megemlíti, akiről a feljelentés elmondja, hogy amikor Kotz néhány nappal ezelőtt Aradon tartózkodván, állítólag egy aradi detektív társaságában felkereste Kohn Vilmost és előtte igyekezett volna őt rávenni kedvező vallomása visszavonására.

Amikor ezek az adatok az ügyészség tudomására jutottak, az ügyészség természetesen ezúttal már nem emelt kifogást Galó további fogvatartása mellett, úgy, hogy a szerencsétlenül meghurcolt nagykereskedő még a kora délutáni órákban elhagyhatta az aradi ügyészség fogházát.

A későbbi órákban aztán az érdekes ügyvel kapcsolatban újabb szenzációs részletek jutottak az illetékes hatóságok tudomására. Knapp aradi kelmefestő, Galó rokona, ugyanis a mai napon egy névtelen levelet kapott, amelyben valaki arra figyelmezteti, hogy amennyiben részére egy bizonyos helyre nem tesz le nagyob összeget, úgy hétfőn megjelenik az aradi vizsgálóbírószágon és kompromittáló vallomást tesz Galó ellen, mert pozitív adatok vannak kezében annak bizonyítására, hogy a gyujtogatást Galó követte el. Knapp

természetesen a zsaroló levél birtokában nyomban feljelentést tett a rendőrségen, amely meg is tette a kellő intézkedéseket a titokzatos zsaroló lélemlésére. Knapp különben elmondotta munkatársunknak, hogy egy ízben már — a múlt hét elején —

Aradváros szerződést köt Szendrey Mihálylyal

Az aradi színház ügye a tanács előtt. — Szobrot emelnek az elhunyt királynak. — Segélyt kapnak a városi tisztviselők. — Pénteken ül össze Aradváros tanácsa. — A tanácsülés érdekesebb programjai.

(Arad, szeptember 10.) Ma délelőtt tartotta ülését az aradi permanens bizottság, amelyen megállapították a legközelebbi tanács ülés programját. Elsősorban is fixirozták, hogy a tanácsülést szeptember 16-án, pénteken és szeptember 17-én szombaton tartják meg, majd pontosan kitűzték a tanácsülés tárgyszorát. Az első pont a szokásos jegyzőkönyvfelolvasás. 2. Az idej költségvetés miniszteri jóváhagyásának tudomásuladása. Ezzel kapcsolatban letárgyalják a kulturális osztály felállítását, amelyet a miniszterium azzal a megszorítással hagyott jóvá, hogy az új osztálynak nem lehet több kiadása, mint a régi hivatalnak. 3. Az 1926-os zárszámadások jóváhagyása. 4. A városi tisztviselők segély iránti kérelme. A tisztviselők ugyanis a drágaságra s lakbéremelésekre való tekintettel egyhavi fizetésüket kérik segélyképen a várostól. A permanens-bizottság a maga részéről ezt meg is adta, azzal a kikötéssel, hogy csak a tanácsi határozatnak miniszteri jóváhagyása után fizetik ki a segélyt. 5. Öfelsége I. Ferdinánd király szobrának Aradon való felállítása. A permanens-bizottság egyhangulag elfogadta azt a javaslatot, hogy Románia elhunyt uralkodójának a szobrát Aradon felállítsák. Ecélből javasolni fogja a tanácsnak, hogy az kétmillió lejes rendkívüli hitelt nyisson és egyben alakítsa meg a szakértőkből álló szobor-bizottságot, amely nyilvánfős pályázatot ír ki. Három díjat tűznek ki és az első díj nyertesét bízzák meg a munkával, amelyhez még a kormány szubvencióját is kérni fogják. Azt, hogy mennyibe kerül a szobor és hol állítsák fel, csak a pályázatok beérkezése után fogják majd megállapítani.

A következő 6-ik pont a három autóbusszra kiírt árlejtés jóváhagyása. Ezzel kapcsolatosan tárgyalás alá kerül az Aradi Gépkereskedelmi Vállalat felebhezése is. 7. A csuci kőbánya üzemének folytatásához szükséges 700.000 lejes befektetésre rendkívüli hitel nyitása. 8. A téli színház villanyfelszerelésére kiírt árlejtés jóváhagyása. Itt a permanens-bizottság Koch Dániel 93.000 lejes ajánlatát ajánlja elfogadásra. 9. A kövezési munkálatok bérbeadásának kérdése. Efelett már határozott a tanács, amely azonban nem állapította meg pontosan, hogy melyik vállalkozónak, mennyi munkát adnak. A miniszterium visszaküldte az iratokat és pontos felosztást kér, amit a tanács most csinál majd meg. 10. A cluj opera nyári vendégszereplése alkalmával megszavazott 300.000 lejes szubvenció, a 19.984 lejt kitevő egyéb kiadások és Szendrey Mihály társulatának kiutalt 40.000 lej kiadásokra rendkívüli hitel nyitása. 11. Az iskolakötelesek összeírásának munkálatai alkalmából felmerült 84.000 lejes költségre rendkívüli

kapott hasonló tartalmu zsaroló levelet, ennek azonban nem tulajdonított nagyobb fontosságot. Mindenesetre akkor szolt egy detektívnek, aki a kitűzött órában akkor meg is jelent a találkahelyen, azonban a névtelen zsaroló akkor nem jött el. Ennek következtében úgy gondolták, hogy csunán rossz tréfáról van szó, viszont a mai második levél már valóban amellelt szolt, hogy valóságos maffia fogott össze a szerencsétlen Galó János ellen.

hitel nyitása. 12. A tanácsotthon szabályrendeletének második felolvasása.

Az ezután következő 13-ik pont megint érdekesebb lesz: Szendrey Mihály új szerződésének megbeszélése. A permanens-bizottság ezzel kapcsolatban mai ülésén kimondotta, hogy a legteljesebb mértékben meg van elégedve Szendrey Mihály működésével és így semmi sem áll annak útjában, hogy a jövő szezonra oda ne adják neki a színházat. Miután most már megérkezett Szendrey Mihály koncessziója, az igazgató kérvényt is nyújtott be, amelyben kérte a várost, hogy addig is, míg a szerződést meg nem köti, adják neki a színházat a tavalyi feltételek mellett. A permanens-bizottság, amely tekintetbe vette, hogy a színházigazgatóra az idén súlyosabb terhek nehezednek, mint a múlt évben, miután a színházat az eddigi 8 előadás helyett 10 előadásra kell átengedni, kimondotta, hogy azt javasolja a tanácsnak, hogy a tavalyi feltételek mellett adják bérbe Szendrey Mihálynak a színházat. Az utolsó 14-ik pontban az interpellációk és javaslatok szerepelnek.

Rádióbeszélgetés az ég és föld között.

Rádióösszeköttetés létesült a földön élő emberek és a levegőben uszó repülőgép között. — Nagyjelentőségű kísérlet a berlini repülőtéren.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Meleg szeptemberi est terül el Berlin felett, a nagy német rádiókiállítás területén pedig zsong az élet. A leadóállomás hatalmas tornya aljában levő étteremben nincs egy üres hely sem. Ma nagy nap van. Ma kísérlik meg a drótnélküli telefonbeszélgetést egy repülőgép és a föld között.

Egy kis házikóban ezer, meg ezer furcsa készülék között dolgozik a híres német kísérletező, dr. Leithäuser professor. A tempelhoffi repülőtéren ezalatt felszállt a kísérleti repülőgép, a D. 370. Csakhamar létrejön az összeköttetés a gép és a föld között. Dr. Leithäuser hangja hallatszik.

— Halló, itt Berlin 484 hullámhossz. Halló itt Berlin. Halló D. 370-es repülőgép, üdvözljük önöket, adjanak jelet, hogy értenek-e, engem. Átváltak, halló, átváltak...

Egy fogás és a leadó állomásból felvevő állomás lesz. Már hallatszik is egy enyhe zörejt, majd a propeller monoton zugásán átszó egy hang:

— Halló, itt a D. 370-es repülőgép. Nagyon jól értettük önt. Jelenleg Witzleben felett vagyunk.

A kísérlet sikerült! Ezután a repülőgép innen beüzent telefonált vezényszavakra különböző figurákat csinált, majd a rádiózenekar hangversenyét közvetítették a gépben ülőknek. Kísérletezéseket tovább folytatják és ha ezen a téren is eddigi tempója marad a fejlődés, nem sokára az Oceanrepülőgépek is lehet majd állandóan beszélni. Hogy ez mily nagyjelentőségű volna, azt talán nem is kell külön kommentálni.

SCHMIDTHAUER-Igmándi keserűvíz reggeli előtt fél pohárral langyosan használva megtisztítja a szervezetet a belekben képződő rothadásos anyagoktól, élénkíti a mirigyek működését, felfrisíti a vérkeringést, megelőzi az érlemezsedés és az öregségi elváltozások kifejlődését. ▲▲▲▲▲

MICHEL EUROPA és ÜBERSEE

uj kiadás Sándor Ferenonél. Arad.

Eton és aktatáska

vagy:
a nő és a pénz.

Irta: Lakatos László

Berlinből (a jövő Európa jövő fővárosából) jött meg valaki és ámulva újságolta, hogy a Kurfürstendamm, a villamos, a földalatti, stb. tele van aktatászkás nőkkel. Nők, a kik sietnek, nők, akik (a hónuk alatt) aktatáskával sietnek, nők, akik aktatáskákat hordanak és — ha szemüveget is — azért fiatalok, sőt a körülményekhez mérten csinosak és komolyságuk ellenére is kedvesek. Mindenekelőtt pedig tisztességesek és rendesek. Emberileg is azok. Kik ezek a nők? Üzletemberek. Hivatalnokok. Vállalkozók. Ügynökök. Inkasszánsok. Mérnökök. Orvosok. Vegyészek. Ügyvédsegédek. Tanárok. Tanítók. Újságírók. Bankárok. Cégjegyzők. Diszponensek. Munkások. Gyógyszerészek. Biztosítók. Ellenőrök. Gépészek. Fényképészek. Igazgatók. Vezérgazdátok. Feltalálók. Managerek. Alapítók. Propagálók. És anyák. És nővérek. De semmi esetre sem barátnők. Nem kokottok. Nem metrezetek. Nem kitarítottok. Bár kaphatók. Kaphatók munkára, alkalmazásra, tanulásra, tanításra, üzleti megbízásra, reggel nyolctól este tizig való munkára. A privátéletük? (Kinek mi köze hozzá.)

De ahhoz sincs senkinek semmi köze, hogy ezek a nők etont hordanak, rövid szoknyát és selyemharisnyát. (Épen úgy nincs senkinek köze hozzá, mint ahhoz sincs, hogy egy berlini orvosférfi, kereskedőférfi, bankférfi, mérnökférfi oxfordnadrágot hord-e és selyemtrikót). Ezeknek a nőknek szabad. Az aktatáska kvalifikálja az etont. A munka a pénzt, amit ezek a nők forgatnak.

Nő és pénz. A nő forgatja a pénzt. Nekünk özönvíz és özöntüz (tehát háboru) előtti embeereknek, mit jelentett az, hogy a nő pénzt forgat? Egy elháríthatatlan képet, rózsaszínű giccset, banális olajnyomatot virággal, pezsgővel, egyiptomi cigarettával, szelonnal, a szoknya alól kikandikáló fehér csipkenadrágocskával, éjjelutáni polgári (Szent Isten, mennyire polgári!) erotikával. Pénz és nő — két szimbólum volt. A nő, aki pénzt forgat... Abban az időben az önálló nő csak egy módon tudott pénzt forgatni, a legtriviálisabb egyértelműséggel és az áru, amit kínált, ez volt saját maga. Az aktatászkás nőknek is van áruja. Ezek: képzettség, tudás, szorgalom, türelem, agykalóriák, idegenergiák, éleslátás, ítélőképesség, logika, diploma, szaktanulmányok, tehetség, nyugalom, rábeszélőképesség, üzleti megbízhatóság, pontosság, esetleg zsenialitás is. (Már amennyiben a mai világban a zsenialitás portéka lehet. Kelendő portéka...)

Az élet — fogják mondani — mechanizálódott. Ez igaz. És az ember is. Sőt — csodálatos, de így van — előbb mechanizálódott az emberi élet, mint az ember, aki ezt az életet éli. Valahogy úgy van, hogy az ember saját találmányainak találmánya és a motor, az antenna, az autó, a lift, a központi fűtés, amit az ember feltalált — feltalálta végül az embert, a ki ezek szerint a technikai találmányok szerint él.) Edison utolsó találmánya: az ember). Mind ebben rendkívül sok mechanizmus van. egyöntetűség, egyformaság, egyhangúság, de van benne valami... Van benne ütem, van benne tempó, van benne ritmus, van benne lendület. És ez a lendület az optimizmus-lendület, az élet akarásáé és az élet igenlése.

Ebben a lendületben van... Ebben a lendületben erkölcs van, szabadság és intellektualizmus. Egy megszázasorosodott üzleti és ipari élet felszabadította a nőt, akire szükség lett, mint munkatársra. És mert felszabadította, erkölcsössé is tette. Mondjanak akármit, de minden új technikai találmány többet tett a női, tehát általános emberi erkölcsökért is, mint a moralista és szatirikus és profetizáló írók ezer kötetei. Mert igazán erkölcsös csak a szabad ember lehet. Igazi szabadságot pedig

csak a kenyér adhat. A jó fehér kenyér, amiért megdolgoztunk. A jó fehér kenyér, ami holnapra is biztos, mert biztos, hogy holnap is kell és szabad lesz érte dolgoznunk.

És így javul ki lassan — lassan javul, de azért kijavul a világ intellektualitása is. Egy világ, amelyben a nők okosabbak lesznek, egészében is okosabb lesz és milyen öröm tudni és látni, hogy a női okosság kipusztítja a női okoskodást, a női tudás a női ravaszságot. Ez

az új férfi, mert az: férfi, átveszi nem a férfi élet külsőségeit, de átéli és magáévá teszi a férfielét és a férfimunka belső tartalmát és lényegét. Egyszerűbbé és becsületesebbé teszi az életet, amelyből kiöli a nemiség régebbi hazug és gyermekes misztériumát, hogy helyébe ültesse az ész és a munka pozitívumát... Ime, ezek az aktatáska csodál ezen a világon, amelyre a férfiak hozták a háborút, de amelyben a nő a háboru után megtanult dolgozni.

Elhalasztják a parlament megnyitását

November 15-én lesz a megnyitó ülés. — Atszervezik a hadsereget. Minisztertanács Bratianu Ionel elnökletével.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A parlament bezárásával egyidőben az egyes minisztériumokban megindult lázas munka még mindig erőltetett menetben tart. Annak dacára, hogy több miniszter még mindig nem tért vissza nyári szabadságáról, a helyettesek vezetésével az államtitkárok és osztályigazgatók személyes felügyelete mellett folynak a különböző javaslatokat előkészítő munkálatok, amelyek közül ebben a pillanatban talán a katonai reformjavaslat a legfontosabb. Románia fegyveres erejére feltétlenül nagy kihatással bír reformjavaslaton éjjel-nappal dolgoznak a hadügyminisztériumban és sokszor hajnali három óraker is a palota előtt várakozik Paul Anghelescu miniszter autója, mert a miniszter ugyyszólván óráról-órára ellenőrzi a munka előrehaladását. Az új katonai reformjavaslat legfontosabb része az, — mint arról a Cuvantul értesül — hogy teljesen új alapokra fekteti az organizációt, újjászervezi a fontosabb katonai szervek hatáskörét, lényeges változtatást idéz elő a hadvezetés mai formájában, de mindenekelőtt a hadügyminisztérium átszervezését rendeli el. Az új törvényjavaslat — amely öszre kerül a parlament elé — törvényesen intézkedik az előléptetések és katonai kinevezésekre vonatkozólag is, de a főszólt leginkább a nemzete védelemre helyezi, ez a körülmény tette voltaképpen az új javaslat elkészítését szükségessé.

Ma délelben különben minisztertanács volt

Bratianu Ionel miniszterelnök vezetésével. Duce belügyminiszter beszámolt a Genfből érkezett jelentésekről, amelyek optimizmust árulnak el. Titulescu külügyminiszter teljes részletességében közölte kormányával azokat az intézkedéseket, amelyeket a román álláspont győzelme érdekében tett. (A miniszterek a minisztertanács után nem nyilatkoztak a sajtó előtt a Genfből küldött jelentések tartalmáról.) Elvben elhatározta a minisztertanács a parlament megnyitását elhalasztását, mert a különböző szakminiszteriumok, a törvényhozási házak elé kerülő törvényjavaslatokat kelő időre nem tudják előkészíteni. Incullet és Bratianu Constantiu beszámoltak az árvízszította területeken tapasztalt helyzetről. Elhatározta a kormány, hogy a tönkrement magán-gazdaságok újjáépítését azzal segíti elő, hogy ingyen fát bocsát az állami erdőkből a károsultak rendelkezésére és ingyen telkeket ad lakások céljaira. A pénzügyminiszter intézkedik, hogy az árvízkárosultak adóhátralékát ne hajtsák be, továbbá intézkedés történik, hogy a károsult osaládok katonai hozzátartozóit hosszabb szabadságra hazabocsássák. A minisztertanács végül a mócok ügyével foglalkozott, majd Incullet miniszter jelentését hallgatta végig, aki a chisinauli erdőinspektor visszaéléseiről tett jelentést. A minisztertanács tudomásul vette a jelentést és úgy intézkedett, hogy a bűnügyet az ügyészséghez tegyék át. A parlament megnyitását november 15-re halasztották.

Titokzatos öngyilkosság Aradon.

A Marosba ölte magát egy tizenkilenc éves leány. A menyasszonyjelölt rejtélyes halála.

(Arad, szeptember 10.) Ma hajnalban egy fiatal leány holttestét vetette ki a Maros. A hullára a cukorgyár közelében akadtak a gyárba induló munkások és azonnal értesítették a harmadik kerületi rendőrséget. A helyszínen az ügyeletes komisszár és dr. Plesa hatósági orvos jelentek meg. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál öt nappal ezelőtt állhatott be és miután a hullán külső sérülések nyomai nem látszóttak, valószínű, hogy öngyilkosság történt. A fiatal leány holttestén fehér ruha volt és egyetlen sor írást sem találtak nála, amelyből személyi adatait megállapíthatták volna. Ma délelőtt a központi rendőrség megállapította, hogy e hét elején jelentés érkezett, hogy egy Balázs Anna nevű tizenkilenc esztendő leány a Str. Consistorului (Batthyány)-ucca 19. számú házában levő lakásáról rejtélyes módon eltűnt. A leány hétión reggel háziruhájában eltávozott azzal, hogy a közeli fűszerüzletbe megvásárolni és azonnal visszatér. Ettől a perctől fogva nem látták többé Balázs Annát.

A rendőrség a talált hulláról értesítette Balázs Anna nővérét, aki a Consistorului 19. számú ház felügyelőjének felesége. Az asszony, amint rátekintett a felsőtetetőbe szállított

hullára, rémülten ismert fugára. A rendőrség kihallgatta az asszonyt és a ház lakóit, akik egyöntetűen azt vallották, elképzelhetetlennek tartják, hogy a fiatal, jókedélyű leány, aki egyetlen szóval sem említette, hogy oka volna a kétségbeesésre, öngyilkosságot követett volna el. Balázs Anna menyasszony-jelölt volt és épen most vasárnap tartották volna meg az eljegyzést. Az öngyilkosság azért is titokzatos, mert a leány szerette vőlegényét és saját elhatározásából ment volna hozzá feleségül. Balázs Anna szorgalmas, jónevelésű leány volt és az utolsó reggelen is jókedvvel végezte munkáját. Ugy a lakók, mint a leány hozzátartozói, rejtélyesnek tartják Balázs Anna halálát. A vallomások alapján a rendőrség a legnagyobb figyelemmel indította meg a nyomozást.

— Kártérítés egy autó-karambolért. Toma Todor muscal lakos feljelentést tett az aradi rendőrségen Ganciu Demeter aradi autótulajdonos ellen, aki egy autókarambol következtében gépkocsijával Toma szőlőjében 5000 lej kárt okozott. A feljelentés alapján a rendőrség megindította az eljárást.

Ma, vasárnap
NEWYORKI BANDITÁK.
A főszerepben: Harry Hill
az aradi Marospártimozgásban.

A kishatalmak támadják a Népszövetséget.

Eles hangulat a lengyel javaslat ellen. — Stresemann nagyszabású beszéde. — Robert Cecil megindokolja lemondását. — Jugoszlávia külügyminisztere a Népszövetség válságát jósolja.

Briand ma válaszolt Stresemann beszédére.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójának távirata.) Stresemann német külügyminiszter tegnap Titulescu külügyminiszter vendége volt. Az ebéden szobakerült a román-magyar birtokper kérdése is. hogy a hágai döntőbíró elé terjesszék-e az ügyet megvizsgálás végett. Ugyancsak tegnap tartották meg a szokásos sajtóbankettet is, amelyen Briand külügyminiszter a békéről beszélt. Kifejtette, hogy a béke szóban misztikus erő rejlik, amelynek rendületlen ismétlése idővel lerontja azokat a lelki falakat, amelyeket a háboru borzalmai az egyes nemzetek közé emeltek.

A délutáni ülés első szónoka Stresemann volt, aki kijelentette, mélyen sajnálja, hogy Politisz görög delegátus szavaiból a Népszövetség békemanifestumának jelentőségét illetően oly kevés bizalom csendül ki. Leszögezte, hogy nem a paragrafusok szülik meg a békét hanem a népek és felelős kormányférfiak szelleme. A német birodalom politikájának egyik alapelve a kötelező döntőbíráskodás felé való törekvés és ezért még a mostani ülés alatt aláírja Németország nevében a nemzetközi ítélőszék jegyzőkönyvének fakultatív záradékát. A beszédet taps fogadta, majd utána Sokal lengyel delegátus terjesztette be hosszabb beszéd keretében a lengyel javaslatot. Utána Scialoja szólt a lengyel javaslatról, a melyről kijelentette, hogy teljesen felesleges.

A londoni jelentések szerint a Times mai száma is hosszabb cikkben foglalkozik a keleti politikával. A keleti béke fentartásáért — a cikk szerint — elsősorban Németország és Lengyelország felelősek, akiknek el kell magukat határozniok arra, hogy nyíltan szembenézzenek a kölcsönös biztonság kérdésével, amelyet eddig kikerültek. Most van a legkedvezőbb alkalom arra, hogy a két ország bebizonyítsa loyálisát a Népszövetséggel szemben. Lengyelország sokkal nagyobb szolgálót tenne a Népszövetségnek, ha erre a lépésre szánná magát, mint a genfi jegyzőkönyv realizálására irányuló bizonytalan és meddő kísérleteivel. A lengyel korridor nem maradhat örökké lengyel terület, a versaillesi békeszerződés területi rendelkezéseit revideálni kell. A cikk nagy feltűnést keltett politikai körökben.

Lord Robert Cecil — mint a londoni jelentések mondják — levelet intézett a Népszövetséghez amelyben lemondását részletezi. — Azért léptem vissza a miniszterségtől — írja — hogy teljes szabadsággal képviselhessem azt a szerintem fontos álláspontot hogy a fegyverkezést nemzetközi megállapodások útján kell korlátozni. Ebben a kérdésben a közvélemény a legfőbb bíró és ha a népek csakugyan arra az elhatározásra jutnak, hogy korlátoznia kell a fegyverkezéseket, majd akadnak kormányok, amelyek megvalósítják a népek akaratát. Senki ne gondolja, hogy viszálylépésem azt jelentené, hogy megrendült volna a hitem a Népszövetségben. Szilárdan hiszem, hogy a Népszövetség sikere életbevágóan fontos a béke érdekében és meg vagyok arról győződve, hogy így függetlenül sokkal többet tudok majd végezni. Ennek egyedüli feltétele az, hogy a közvélemény támogasson.

A belgrádi jelentések szerint a Politika Marinkovics külügyminiszter Genfben tett nyilatkozatát közli, amelyben bejelentette, hogy mindazok a remények, amelyeket bizonyos helyeken Németországnak a Népszövetségbe való lépésével kapcsolatban támasztottak, nem váltak valóra. Ugyátszik a Népszövetség elvesztette jelentőségét és lassankint olyan európai koncertté alakul át, amelyen a háboru előtt is fennállott. A Népszövetség gyengeségének egyik jele, hogy a kis- és középhatalmak, bár ezek alkotják a többséget, statisztaszerepre vannak kárhoztatva. Ezért a

mostani gyűléseken erős elégedetlenség nyilvánult meg. — Nem hiszem — mondja a miniszter — hogy a mostani ülészakban megtalálják azt a módot, amellyel az általános izgatottságot lecsillapítják. Valószínűleg most az egész problémát igyekeznek majd eltussolni és a kérdés igazi megoldását a következő ülészakra halasztják. Az az ülészak a Népszövetség szempontjából sorsdöntő lesz.

Genfből jelentik az Adevernak: Tegnap délelőtt Titulescu és Bratianu Vintila hosszas tanácskozást folytattak Briand francia külügyminiszterrel. A tanácskozáson Briand közölte azoknak a megbeszéléseknek az eredményét, amelyeket a magy hatalmakkal az optáns-perben folytattak. Ugyátszik az optánsok ügye olyan megoldás felé halad, amelyet Románia is elfogadhat.

Genfi tudósítónk késő éjjel érkezett távirata arról számol be, hogy Briand ma délelőtt válaszolt Stresemann beszédére.

— Az általános vita eddigi lefolyása — mondotta — megerősített a nemzetek csatlósának összetartásában való hitemben. Nem tudom magam beleélni abba a pesszimisztikus hangulatba, amelynek oly sokan állanak a hatása alatt. Ki merte volna néhány évvel ezelőtt azt mondani, hogy a német és francia miniszter együtt fog dolgozni? A legnagyobb figyelemmel hallgattam végig Stresemann beszédét és egyetlen mondatot

Magyar művész építi fel a Népszövetség genfi palotáját

Vágó József kap megbízást a Nemzetek Házának felépítésére Genfben.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Hatalmas művészeti szenzáció tartja izgalomban nemcsak Budapest hanem egész Magyarország népét: a magyar művészet világhíressé vált diadalt aratott, amelyben a világ építészeti közül egy magyar, Vágó József kapja a megbízást a Népszövetség hatalmas genfi palotájának felépítésére. A nagy siker aradi szempontból is érdekes, mert a kiváló építész, aki leverte a világ összes építészének munkáit, Vágó Bélának, az ismert budapesti szobrász- nek bátyja, Vágó Béla pedig Weinberger Ferenc aradi ékszerésznek a veje.

A Népszövetség annak idején 15 millió aranyfrankot szavazott meg egy monumentális palotára, amelyet a világ valamennyi nemzetére arányosan kirótt közpénzekből Genfben fognak felépíteni. A tervnyilatkozat nyomán a világ minden részében megkezdődött a lázas munka és valamennyi építész egész tehetségét latbavetve készített tervezetet erre a nagyszabású munkára. Vágó József, miután első díjat nyert a délamerikai Montevideo városnépvezetési pályázatán, teljes erővel nekilátott a munkának és két hónapig dolgozott a hatalmas tervezeten. A Népszövetséghez 377 pályázat érkezett és a szakértő bizottság heteken keresztül tartó munka és tárgyalás után kilenc pályatervet méltatott az első, 1500 svájci frankos díjra. Ezek voltak: Vágó József (magyar), akit Giuseppe Vágó néven néven olasznak könyvelték el, Broggi (olasz), Erikson (svéd), Fahrenkamp (német), Fliegenheimer (svájci) Labro (francia), Le Corbusier (svájci eredetű francia), Lefèvre (francia) és Putlitz (német) építészek terveit. A kilenc elsődíjas művész terveit kiállították és sokszorosították, a világ valamennyi művészeti folyóiratában közzétették. Érdekes, hogy véletlenül éppen Vágó tervéről készült a legrosszabb reprodukció. A zsüri terjedelmes véleményét dolgozott ki és azt a Népszövetség elé terjesztette.

Szeptember 6-án a Népszövetség úgy határozott, hogy egy ad hoc bizottsághoz küldi döntés végett a terveket. Meg is alakult a bizottság Sir Erik Drummond, népszövetségi főtitkár előkötésével. Drummond főtitkár egészen nyíltan Vágó megbízása mellett foglalt állást és ezt az álláspontot szögezte már le a többség, sőt Genf város szépségszeti bizottsága is Vágó tervét ajánlja keresztül-vitelre. Így bizonyos, hogy a világ parlamentjét

Megérkezett

a világ nyolcadik csodája:

BEN-HUR

a kibővített zenekar ere-
:—! deti kíséretével, :—:

szeptember 12, hétfőtől

az Erzsébet mozgószínházban

Előadások kezdete d. u. 1/4, 6 és 9-kor.

Pénztárnyitás d. u. 2 órakor.

4779

Tisztelet- és kedvezményes jegyek csak a délutáni első előadásra érvényesek.

sem találtam abban, amely bizalmamat megzavarta volna.

Briand aztán Politisz beszédére reflektált. Kijelentvén, hogy megérti és előnyben részesíti a döntő formulákat a határozatlan reményekkel szemben, azonban bizonyos körülmények között helyénvaló az őszinte hitvallás, a lojalitás is. Ennek talán ép most van a legfőbb ideje és erre ő nemzete nevében becsülettel és őszintén hailandó is. Scialojának válaszul, őva intette őt, hogy mindenben kudarcot és sikertelenséget lásson. Briand beszédét szünni nem akaró taps és éljenzés követte.

magyar művész építi fel. Megerősíti ezt, hogy egy előkelő külföldi diplomata már gratulációt is küldött a magyaroknak azzal, hogy „— Az önök Vágója fogja felépíteni a népszövetségi palotát.“ Vágó József, aki ma érkezett Budapestre, kijelentette, hogy a helyzet tényleg így áll és szeptember 15-én visszautazik Genfbe, mert szeptember 20-án már ki is hirdetik az eredményt.

Miért veszem meg az UJ DIVAT legújabb számát, mert szeptember 1-től kezdődően az Uj Divat (az egyetlen Párisban megjelenő magyar divat-lep) a számtalan divat modelien kívül TELJESEN INGYEN ad 16 oldalas irodalmi mellékletet egy szabás-minta ívet és számtalan háromszínt nyomású művészi mellékletet, valamint egy vasalható mintát. Az Uj Divat ára 25.— lej. Kapható mindenütt. Romániai megbízott: Librăria Editoare Ig. Hertz București, Calea Victoriei No. 5. 4921

— Német acélszakosok véres tüntetése. Boroszlóából jelentik: Tegnap este egy acélszakosokból álló csoport tornaestélyt tartott a városban. A tornacsarnokhoz való felvonulás alkalmával az acélszakosokat az ucca népe „pfuj“ kiáltásokkal fogadta. Ekkor még nem történt semmi, de amikor, a mintegy 200 főből álló csoport a csarnokhoz érve, észrevette, hogy két társuk hiányzik, kirohant az uccára hogy az eltűnteket megkeresse, noha ezek elmaradása semmiféle összefüggésben nem volt a fentemlített tüntetéssel. Az acélszakosok rövidesen leoldották derékszíjaikat és nekítámadtak a járőreknél, akiket bestiális módon ütlegelni kezdtek. Egy közeli épülfőlfelben levő házból gerendákat kerítettek elő és azzal mentek neki a közönségnek, amelyre több revolverlövést is leadtak. A rendőrség erővel kezével csakhamar megfékezte a dühöngőket és helyre állította a rendet. A verekedésből kifolyólag sokan súlyos sérüléseket szenvedtek. Számos letartóztatás történt és a rendőrség elnöke elhatározta, hogy az eset miatt nem engedélyez több nyilvános ülést az acélszakosoknak.

H I R E K.

A megyei lakásbizottság ülése. A megyei lakásbizottság hétfőn délelőtt 9 órakor tartja tárgyalását az aradi prefekturán.

Iorga Miklós előadása Erdélyről. Cluj-ról (Kolozsvárról) jelentik: Iorga Miklós, a kiváló történettudós, ma délelőtt Clujra (Kolozsvárra) érkezett. A vasuti állomáson párt-hívei és elvbarátai várták. Ma délután a központi egyetemen előadást tartott Erdélyről.

Clemenceau haldoklik. Párisból jelentik: Clemenceau egészségi állapota óráról-órára hanyatlak. Minden percben várható a katasztrófa bekövetkezése.

Felémelték a rendőrtisztek fizetését. Ma megérkezett az aradi államrendőrségre az a várva-várt miniszteri rendelet, amely aug. 1-ig visszamenőleg rendezi a tisztviselők fizetését. A rendelet szerint a rendőrprefektus havonta 2260 lej fizetéstöbbletet kap, a prefekturális igazgató 1410 lej, az első osztályú kommisszár special 940 lej, a rendőrségi igazgató 720 lej, az első osztályú kommisszárok 815 lej.

Elkészült Aradváros egészségügyi költségvetése. Az elmúlt napokban írtunk arról, hogy a városi szolgálati főnökök már nagyban készítik a jövő évi költségvetési tervezetüket. Ma készült el az egészségügyi hivatal költségvetése, amely körülbelül ugyanannyi, mint a múlt évi. A város főnöke több tételt leszállított, miután az idén bebizonyosodott, hogy nincsen szükség annyira, mint amennyi az idei költségvetésben szerepel. A városi tudószanatórium részére jövőre ugyanannyit vettek fel, mint az idén: hárommillió lej. A városi szegények a várakozás ellenére ugyanannyit fognak kapni, mint eddig, tehát havonta harminc lej, azaz naponta egy lej. Ezzel szemben nagy revíziót terveznek a szegények listájában és csökkenteni akarják a segélyezettek számát.

Új igazgatónő. A közoktatási miniszter az aradi központi állami román elemi leányiskolához igazgatónak Colarov Mózesnét, született Rubenescu Augusztát, a kiváló tanítónőt és jeles írónőt nevezte ki.

Négy és félmilliót sikasztott egy gazdasági tiszt. Cernovitiből jelentik: Maieran gazdasági főhadnagy néhány napja eltűnt. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a főhadnagy négy és félmillió lej sikasztott. Hamis fizetési utalványok alapján vette fel ezt a hatalmas összeget az adóhivatal pénztárából. Azt hiszik, hogy a főhadnagy már régebb idő óta végzi ezt a manipulációt és az elsikkasztott összeg még sokkal nagyobb. Maieran főhadnagy a rovancsolástól való félelmében tűnt el.

Borzalmas autókatasztrófa. Kownóból jelentik: A Kownó és Wilkiam között közlekedő autobus, 16 utassal megterhelve, fékromlás következtében, a meredek lejtőn lezuhant. Az utasok közül 10 szörnyethalt, a többi 6 pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Nagy tűz a galati-i repülőtéren. Galatiból jelentik: A galati-i repülőtéren tegnap tűz ütött ki a raktárakban, amelyekben benzin és olajkészletek vannak felhalmozva. Hatalmas robbanások akadályozták meg a tűz színhegyének megközelítését. Négy órai nehéz munka után sikerült a tűz tovatérjedését megakadályozni. Két nagy raktár leégett. A tüzet egy benzinlámpa felrobbanása idézte elő.

Olajrobbanás Aradon. A Strada Oteteleseanu (Mező-uccán) lévő olajgyárban tegnap este ismeretlen okokból felrobbant egy hordó olaj. Szerencsére senki sem tartózkodott a közelben, így emberéletben nem esett kár. A robbanásról azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely kivonult a helyszínre és a keletkezett tüzet sikerült lokalizálnia. A kár jelentéktelen. A robbanás okának kiderítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Véget ért a budapesti zoológiai kongresszus. Budapestről jelentik: Ma délután ért véget a nemzetközi zoológiai kongresszus. Megállapodtak abban, hogy a legközelebbi kongresszust 1930-ban tartják.

Vasutas-sztrájk készül Timisoarán.

A minisztérium orvosolja a vasutasok sérelmét.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A közlekedésügyi minisztériumhoz tegnap beérkezett a timisoarai (temesvári) vasutigazgatóság jelentése, amelyben közli, hogy a timisoarai (temesvári) vasutigazgatóság technikai alkalmazottai, mozdonyvezetők, fűtők és egyéb vasuti alkalmazottak sztrájkra készülnek azért, mert a fizetésről szóló törvényt hatályon kívül helyezték. A sztrájkmozgalom egyelőre csak a technikai személyzet körében indult meg és főleg azok készek a munkabeszüntetés

rejtéséhez nyulni, akik a Locomotiva és a Fulgerul egyesületek körébe tömörülnek. A forgalmi személyzetnek nincsen egylete és ezért nem is lehet szó arról, hogy a sztrájkban résztvegyenek, mert nincsen sztrájkalapjuk. A közlekedésügyi miniszter a jelentés vétele után azonnal intézkedett, hogy a vasuti alkalmazottak helyzete megjavíttassék. A jövőben a technikai személyzet részére érvénybe lép a tisztviselői törvény azon rendelkezését, hogy a vasuti személyzetet is úgy fizessék, mint a speciális képzettséggel rendelkezőknek.

Arad—Bucuresti: hat és fél millió lej.

A posta vezérigazgatója azt ajánlja, hogy Arad külön telefonvonalat építsen magának. — Minden város maga kell, hogy megépítse a saját vonalát. — Nincs pénz az aradi központ kicserelésére.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Különösen Erdély gazdasági köreiből keltett nagy érdeklődést az az akció, melyet a brassói iparosok, gyárosok és bankárok kezdeményeztek, hogy Brassó és Bucaresti között egy új telefonvonalat fektessenek le, mely vonalnak a költségeit a brassóiak egy kölcsön formájában ajánlanák fel az államnak. Ha ez a vonal felépülne, akkor ez nemcsak a brassóiakra volna oriaszi fontosságú, hanem ezáltal felszabadulna a mostani fővonal a környékbeli és a brassói beszélgetésektől és összehasonlíthatatlanul könnyebben lehetne beszélni Bucarestből Araddal, Clujjal (Kolozsvárral), vagy Oradeával (Nagyváradal). Ez ügyben ma felkerestük Marinescut a posta vezérigazgatóját, aki az alábbi rendkívül nagyjelentőségű és speciálisan Aradot közvetlenül érdeklő kijelentéseket tette bucaresti-i munkatársunk előtt:

— Hivatalosan még nincsen tudomásom egy ilyen akcióról, még hozzám nem terjesztettek konkrét formában egy ilyen kérést, azonban, ha az akció komoly és meggyőződőm arról, hogy ez ajánlat mögött nem valami eltitkolt geszt rejtezik, úgy kétségtelenül csak pártolni fogom ezt a kérést. Mindenesetre az illetékes köröknek tisztában kell lenniük azzal, hogy mibe kerül egy ilyen vonal építése. A mai viszonyok között egy kilométer telefonvezeték építése az anyaggal, munkával együtt tízezer lejbe kerül és így könnyen kiszámíthatjuk, hogy például egy külön Brassó—Bucaresti telefon egy millió hétszáz ezer lejbe kerül. A cluji (kolozsvári) külön vonal belekerülne öt millió lejbe, az oradeai (nagyvárad) vonal hat és fél millió lejbe. Ugyanennyibe kerül az arad—bucaresti-i vonal és a satmari telefon az majdnem nyolc millió lejbe emésztene meg.

— Addig, amíg ezt a pénzt elő nem te-

nyugvó időjárás tehát derűs, napragyogásos és meleg szeptembert jelent, amely elűt az eddigi rendes őszi és esős szeptemberi időjárástól.

— Aradváros vezetősége üdvözölte Vass Gusztávot. Az Aradi Közlöny írt ma arról, hogy Vass Gusztáv Acsev. főfelügyelő, városi permanens bizottsági tag, vasárnap ezüstlakodalmát ünnepli. Ez alkalomból a permanens bizottság mai ülésén Angel István dr. polgármester a permanens bizottság és a város vezetősége nevében meleg szavakkal üdvözölte Vass Gusztávot.

— Házasság. Dr. Rácz Sándor Budapesti házasságot kötött Zerkovitz Hannával. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Major Béla, az Erdélyi Hírlap felelős szerkesztője, az aradi újságíró-társadalom ismertnevű és szimpatikus tagja, eljegyezte Deutsch Böskét, Deutsch Andor aradi nagykereskedő leányát.

Kovács Erzs (Arad) és Gyárfás Imre (Budapest) jegyesek.

Lusztig Erzsikét eljegyezte Ellás Andor (Pecica). (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Szeptember melegebb lesz a normálisnál. A meteorológiai jelentések arról számolnak be, hogy az idei szeptember igazi nyárató lesz, kellemes idővel. Eddigi tapasztalatok szerint, ha augusztus melegebb volt a rendesnél, akkor a szeptember melegebb időjárást hoz a normálisnál. A tudományos megfigyeléseken

remtjük, természetesen szó sem lehet valamilyen változásról, a telefonok mai helyzetén. Ugyanez az oka annak, hogy még nincsen meg a Bucaresti—Budapest telefonvonal. Titulescu miniszter ur megígérte a külföldi újságíróknak, hogy interviút a Bucaresti—Prága vonal érdekében, azonban ez 29 millió lejbe kerülne. De nemcsak az új telefonvonalakra kellene nekünk pénz. A legsürgősebb munkák közé tartozna az aradi telefonközpont kicserélése. Ez a legrégebbi telefonközpont talán egész Európában. Minden tűzás nélkül muzeumba való az egész aradi központ.

— Különben a szegény aradiakon már megpróbáltunk segíteni addig is, amíg az új telefonközpontjukat megkapják, hogy az aradi telefonbeszélgetéseket a lehetőség szerint Timisoaran (Temesváron) keresztül bonyolítsuk le. Ugyanis Timisoaran (Temesváron) fut át a belgrádi új vonal, ez a vonal a legjobb az egész országban és intézkedtem, hogy a lehetőség szerint az aradi beszélgetéseket ne Brassó—Alba-Iulia (Gyulafehérváron) keresztül bonyolítsuk le, hanem Timisoaran (Temesváron) keresztül.

A posta vezérigazgatójának fenti nyilatkozatához mi a magunk részéről a következőket jegyezzük meg. Ha a cluji (kolozsvári), oradeai (nagyvárad) és satmari kereskedők, bankok és mindazok, akiknek telefonra szükségük van, összeállnak, könnyen össze tudnak hozni azt a nyolc millió lej, melyből egy új vonal Bucaresti—Szatmár között felépíthető lenne és így módon természetesen Cluj (Kolozsvár) és Oradea (Nagyvárad) is közvetlen összeköttetést kaphatna a vonalon keresztül a fővárossal. És ugyanez az eset áll fenn Aradra nézve is. Hat és félmillió lejbe kerülne mindössze egy direkt vonal, amely az aradi közgazdasági életnek felbecsülhetetlen szolgáltatára lehetne.

nyugvó időjárás tehát derűs, napragyogásos és meleg szeptembert jelent, amely elűt az eddigi rendes őszi és esős szeptemberi időjárástól.

— A vér fölríttése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Megőrült a pesti klinikai panamák fővádoltja. Budapestről jelentik: A klinikai panamák egyik fővádoltján, Vitarius Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsoson, aki június óta van letartóztatásban, az elmébajjal határos idegbaj tört ki. Védője kérvényt nyújtott be, amelyben azonnali szabadlábrahelyezését kérte, hogy orvosi kezelés alá vegyék. A vizsgálóbíró a tanácsost, valamint az ügy másik két vádlottját, Taricskai Istvánt és Gergely Bélát szabadlábrahelyezte, az utóbbiak szabadlábrahelyezése ellen azonban az ügyészség felfolyamodást jelentett be.

Őszi divatujdonságok
nagy válogatás megérkezett 4781
SZÉKELY MIHÁLY divatruházába
Piata Avram Iancu 20. (Szabadság-tér.)

— Nász az aradi Gutzjahr-családban. Előkelő, nagyuri házasságkötés zajlott le ma délelőtt Aradon. Ma délelőtt egy órakeretben az anyakönyvvezető elé Csiky István földbirtokos Gutzjahr Erzsikét, Gutzjahr Mihály ismert nevű aradi földbirtokos leányát. A házasságkötésnél Dániel Péter és Tagányi Sándor dr. szerepeltek tanúként. A város házáról a fiatal pár és az örvendéses családi esemény előkelő vendégei feldiszipelt fogatokon és autokon a Központba hajtottak, amelynek ünnepiesen feldiszipelt nagytermében lakodalmi ebédre gyűltek össze a lakodalmi vendégek, a családi jóbarátai és tisztelői.

— Angol politikus Budapesten. Budapestre jelentik: Howard Degwille, az angol világbirodalom parlamenti szövetségének főtitkára hétfőn érkezik Budapestre, ahol a magyar kérdést akarja tanulmányozni.

— Imaház az aradi nyári szinkörben. A permanens bizottság mai ülésén az aradi izraelita hitközség kérvényére elhatározta, hogy szeptember 26-ikára, újév ünnepére, átengedi imaház céljaira az aradi nyári szinkörrel s egyben a használati díjat 15.000 lejtben szabta meg.

— Leánygyermek született a japán császárnőnek. Tokióból jelentik: Japánban általános a csalódás, hogy az anyacsászárnő leánygyermekét szülte. A lakosság trónörökösöt várt és ezért imádkozott a nép és a papság egész éven keresztül az összes templomokban.

— Felépítik a bécsi igazságügyi palotát. Bécsből jelentik: A mai minisztertanács alkalmával elhatározták, hogy az ismeretes zavargások alatt felgyújtott igazságügyi palotát újból felépítik.

— Küzdelem a gyermekjárvány ellen. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi miniszter újabb rendeletet tett közre, melyben utasításokat adott a gyermekparalízis-járvány elleni küzdelemre vonatkozólag.

— Lázadás egy flu-nevelőintézetben. Berlinből jelentik: A neumarkti Berlinchenben az ottani tanonc nevelőintézetben tartott ifjúsági színelőadás után verekezés támadt tegnap a növendékek között. Arndt diakonus, felügyelőtanár le akarta csillapítani a kedélyeket, erre a verekedők vasdoronggal támadtak neki és úgy összeverték, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett. Az éj folyamán 15 tanonc a felügyeléssel megbízottak kerékpárjain megszókött az épületből, reggel pedig összeverték még egy felügyelőt. Erre a verekedések értelmi szerzőit nem engedték dolgozni, mire az összes tanoncok formálisan fellázadtak és rombolni kezdtek. Rendőrség vonult ki a zavargók megfékezésére, de azokat is fütykösökkel fogadták a tanoncok. A rendőrség végre a tüzoltók segítségével elfogta a reitens tanoncokat. Az intézetet fegyveres emberek őrzik most.

— A „Minerva” közművelődési troda értesíti tagjait és a n. é. közönséget, hogy október 1-től román, német, francia, angol, esperanto nyelv, német-magyar gyorsírás, gépirás, rajz, festészet, kézimunka, ének zene és tánc elsajátítására kezdők és haladók részére ingyenes tanfolyamot nyit, miért is felkérjük mindazokat, kik a tanfolyamok bármelyikén részt ohajtanak venni, hogy ebbeli szándékukat hivatalos helyiségünkben (Str. Metianu No. 11.) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

— Talált bőrönd. Az éjszaka folyamán egy keresett bőröndöt találtak. Igazolt tulajdonosa átveteti az aradi államrendőrségen. A rendőrség nem tartja kizártnak, hogy a bőrönd lopásból származik, amelyet a továbbiok kúritás után eldobtak az utcán. Ebben az irányban megindult a nyomozás.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Kihárasztási Csoportjának igazgatósága tudtul adja az érdekelte közönségnek, hogy a tagok beszerzése érdekében folyik. A 400 lejes beiratási díj két részben róható le. Az alapdíjak elmaradnak s helyettük csekély, fix havidíjat szednek be. Beiratkozhatnak minden leánygyermek aki még nem lépte túl a 22-ik életévét. Az új tervezet kapható az Iparos Otthonban Str. Bratianu 18. (Weitzer-u.) valamint a hivatalból megbízott ügynököknél. Az igazgatóság.

Megtalálták a San Rafael szárnyait.

Még mindig folyik a kutatás az Oceán martirjai után. — Amerika eltűnt a szárazföldi gépek ocean-repülését. — Levine mégis akar repülni Londonból Amerikába.

(Az Aradi Közfőny távirati tudósítása.) A tragikus sorsú Old Glory után tovább folynak a kutatások, azonban a repülőgép utasaival együtt nyomtalanul eltűnt. A hatvani jelentések szerint a gépet St. John-tól északra, körülbelül 400 mérföldnyi távolságban látták utójára. A párisi jelentések szerint az ugyancsak eltűnt San Rafael gép szárnyait egy halász megtalálta a nyílt tengeren. A szárnyakat 300 kilométernyire találták a bretagnei partoktól.

A sorozatos szerencsétlenségekkel kapcsolatban Coolidge elnök — mint a washingtoni jelentések mondják — szigorú vizsgálatot rendelt el annak a megállapítására, kiket terhel a felelősség ezekért a szerencsétlenségekért. A tengerészeti államtitkár egyben rendeletet adott ki, hogy a kormány a jövőben a szárazföldi repülőgépeknek nem engedélyezi

az oceanon való átrepülést.

A londoni jelentések szerint a sorozatos szerencsétlenségek nem rettentették vissza Levinet, aki kijelentette, hogy mindennek dacára, amint kedvező időt jósolnak, azonnal utnak indul Newyork felé. A newyorki jelentések szerint ugyanilyen határozottsággal nyilatkozott oceanutjáról a Royal Windsor vezető pilótája, Wood is, aki szintén startolni akar.

Newyorkból jelentik: Miss Ruth Elders pilótánál Coolidge elnök tilalma ellenére, jövő héten startolni akar az ocean átrepülésére. Utjára magával szándékszik vinni Heidemann pilótát. Miss Elders gépevel, az „American Girl”-el tegnap 1000 mérföldes próbarepülést végzett. — Hongkongi távirati jelentés arról számol be, hogy a „Detroit Búszkesége” világméretű utjában érintette a várost és továbbrepült Sanghai felé.

Életveszélyes az aradi kisvasut.

A városi géptüzemigazgató megdöbbentő memoranduma. — Az igazgató nem vállal felelősséget a kisvonaton utazó emberek testi épségéért.

(Arad, szeptember 10.) Arad közönsége még ma is nagy és felelősséget érdeklődéssel kíséri azokat a heves vitákat, hogy ne mondjuk harcot, amelyeket a közlekedés problémájának megoldása felett folytatnak a torony alatt és valahányszor valami újabb fordulatról hallanak az emberek, lemondóan legyintenek:

— Mindegy. Már ötven éve vitatkoznak ezen és még sincs meg. Legfeljebb még 30 évig fognak rajta vitatkozni.

A reményekben oly sokszor csalatkozott közönség mindössze ennyi reflexziót fűz mindahhoz, ami a közlekedési kérdésben Aradon történik. Szó és megint szó... És mert az aradiak rendkívül türelmes emberek, továbbra is közömmel telve, már-már valósággal elfáradva, szépen tovább használják a pöfögő kisvasutat, amely annyi jó és rossz viccnek a céltáblája. Ez történt eddig, ma azonban olyan fordulat állott be, olyan kijelentések hangzottak el egy felelős tényező szájából, hogy arra fel kell, hogy figyeljen minden aradi polgár, rang, politikai nézet és egyéb különbségek nélkül.

Néhány szó volt mindössze az egész kijelentés. Kaufmann Kamil, az aradi városi géptüzemigazgatója szögezte le a maga álláspontját és kijelentette, hogy mostantól fogva semmiféle felelősséget a kisvasutért, az azon utazó emberek biztonságáért nem vállalhat. Miért, azt megmondja ő maga abban a jelentésben, amelyet ma délelőtt Aradváros vezetősége elé terjesztett:

— A kisvasut annyira leromlott, — mondja a jelentés — hogy legfeljebb még két hónapig tarthat ki. Tovább semmiesetre sem. Egy esztendő óta nem végzünk rajta javításokat, mert nem érdemes egy adóságokkal megterhelt, haldokló intézménybe újabb befektetéseket tenni.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja értesíti tagjait, hogy f. hó 7-ig a 120-ik szelvényig esedékes a fizetés.

— Könyvtár, festményt, hegedűt vesz Kerpel.

— H. Sziklay Gizi táncitanárnő klasszikus, balettánc és torna kurzusai tanítását szeptember 15-én megkezd. Strada Cercetasilor (Szent Pál-ucca) 7.

Tanítók figyelmébe!

Szentpétery magyar olvasókönyvek, füzetek, írószerek legolcsóbban:

Oláh Sándor és Tsa cégnél

Minorita-palota. 4828

ket eszközölni, amikor ugyanis tudjuk, hogy a kisvasut nem fog annyi ideig élni, hogy használata révén visszacaphassuk a befektetéseket. A felszerelés állapota pedig addig sem volt ideális, csak toldozgattuk, amennyire lehetett. Egy éve azonban ezt sem csináljuk. Egymásután sütkélik ki a mozdonyok a sínekből és ha pedig beáll az esős időszak, akkor a sínpár teljesen használhatatlanná válik és az Isten a megmondhatója annak, mi fog történni. Ha csak valamennyire is javítani akarjuk a kisvasutat, az ehhez szükséges legminimálisabb befektetés is két millió lejt igényel. Emmit pedig nem érdemes és nem lehet enne az intézményre áldozni, amely már hónapok óta miniszteri koncesszió nélkül fut, mert a minisztérium megvonta az eddigi koncessziót, hogy a közlekedés tekintetében reformra szorítsa a várost. Kérem tehát a város vezetőségét, — fejeződik be a géptüzemigazgató memoranduma — gondoskodjék a továbbiakról, mert ebben a helyzetben én nem vállalhatok felelősséget a kisvasuton utazó emberek testi biztonságáért.

Ugy-e, érdekes? A kisvasut tüzemének vezetője, a felelős igazgató kénytelen kijelenteni, hogy további felelősséget nem vállal, mert ma is csak a felsőbb égi hatalmak jószágának köszönhető, hogy naponta nem történnek súlyos, esetleg halálos szerencsétlenségek. Ezt a jelentést terjesztette be ma Kaufmann Kamil géptüzemigazgató Aradváros vezetőségének, amely azonban csak annyit konstataált, hogy az igazgatónak teljesen igaza van és azt, hogy ez ellen egyelőre nincs segítség. Aradváros közönsége pedig használja tovább is a kisvasutat, most már azzal a tudattal, hogy ezért a nagyszerű intézményért még a saját igazgatója sem meri a felelősséget vállalni... (m. r.)

— Dr. Schweitzer József kezdő és haladó angol tanfolyamára jelentkezés Str. Ciontea (Pöntenberg-u.) 24, I. em.

Poloskairtást, parkettaszurolást vállal LOVASKÁROLY Str. Oltuz 111. (Illés-ucca). 45.

SPORT

O Károly kupa-viadal Aradon. Vasárnap délelőtt és délután nagyszabású atlétikai viadál zajlik le az AAC sporttelepén a Károly kupaért. A vasárnapi Aradon rendezendő atlétikai verseny impozánsnak ígérkezik, mert arra Románia legkiválóbb atlétái, de valamennyi számottevő versenyzője le adta nevezését, úgy, hogy eddig még nem látott startmezőnyökre és kiváló eredményekre van kilátás. Az atlétikai verseny délelőtt 9 óraker, délután pedig fél 3 óraker kezdődik.

Szinpadi bukásból világsiker

Hogyan lett Boross Gézából híres komikus. — Érdekes önvallomás az első debütőről, amely kudarcba fult, s mégis ez indította meg a magyar kabaréművész magasbaívelő karrierjét.

(Arad, szeptember 10.) Kökény Ilona és Boross Géza, ez a két nagynevű művész négy estén keresztül Aradon szórakoztatta a közönséget. A hallgatók minden este könnyeztek a kacagástól... Könyv és kacaj, hogy mennyire édestestvérek, azt leginkább Boross Géza különlegesen groteszk, egyéni előadasmódja bizonyítja. Van valami tragikum Boross művészetében, amelyen egyszerre könnyezni és kacagni kell. Az emberi félszűséget, tehetetlenséget tárja groteszk formában a nézők elé: lássátok, ilyenek vagytok, sirjatok! S az emberek — kacagnak. — Néztétek ilyen az ember! — kiáltja Boross minden mozdulatával és hangjával — ilyen az ember, aki nem ura még önmagának, aki rab-szolgája a természetnek, aki saját idegeinek is tehetetlen bábja. Ilyenok vagytok...! Könyveztek!... És a közönség kacag és könnyezik. Lent az állóhelyen pedig, a filozófó kishivatalnok, aki talán ebédjén takarította meg a jegy árát, magababóban. Ugy érzi, hogy épen ilyen siralmas-elnyújtott, nevetnivaló dadogással, nyögéssel, épen ilyen szerencsétlenül, félszűzen áll meg ő főnöke előtt, ha az becsengeti borszékkel és perzsaszőnyegekkel díszített irodájába. Magára ismer Boross Géza művészetében minden ember, aki magába néz és tudja, hogy önmagunk fölött sem vagyunk urak. Boross Géza groteszkül tárja elébünk gyengeségünket és ezért kell kacagnunk és könnyeznünk. Különös az is, hogy Boross Géza miképen jött rá arra, hogy ez a furcsa, kabarévilágban már „borossizmusnak” nevezett egyéni előadasmód kell és tetszik a közönségnek. Tetszik, kell és nevetnek azon, hogy Boross dadogva, elnyújtottan, vagy értelmetlenül mondja a szavakat, görbén, ferdén áll meg a közönség előtt, hogy siralmas grimasz látszik az arcán és hogy az élő, szomorú embert viszi a szinpadra.

— 1907-ben egy kisebb színtársulattól kerültem fel Pestre Faludiék színházához, — kezdte Boross, — aki közvetlenül elutazása előtt szemben ült velem a kávéházi asztalnál. Arca komoly volt, mert Boross mindig komoly, a színpadon is.

— Eleinte egyfelvonásosokban léptem fel, később egy kuplét kellett énekelnem. Sohasem voltam egyedül a színpadon és amikor kijöttem a függöny elé, rettenetes zavarban voltam. Az első strófat még elénekeltem valahogy, de a másodikba belesültem, úgy, hogy a függönnyt le kellett engedni. Rettenetesen szégyeltem a dolgot és másnap nem akartam fellépni. Faludi kívánságára azonban mégis csak felléptem, de kizárólag egyfelvonásos boházatokban. Hónapok mulva történt, hogy egy fiatal zeneszerző kuplét hozott a színházhoz, amelynek „Princessász” volt a címe. Faludinak nem tetszett a szöveg. Véletlenül kezembe került a kuplé és a különleges, egyszerű szövegtől valóságos el voltam ragadtatva. Vállalkoztam, hogy előadom. Megtámasztam és ha drukkolván is, a lámpák elé léptem. Elkezdtem énekelni. Amikor láttam az ezerszemű közönséget és éreztem, hogy a kíváncsi, várakozó szemek kereszttüzeiben állók, zugni kezdtek füleim, elhomályosultak a szemeim, a sugót, — bárhogy kiabált — nem hallottam és siralmas, szűkítő hangon folytattam az énekést. Vastag verejtékcseppek gyöngyöztek homlokomról és éreztem, hogy egyetlen értelmes szó sem hagyja el ajkaimat. Szinte elájultam a rémülettől, amikor arra gondoltam, hogy a közönség ki fog fitymálni. Végre nagynehezen, valóságos fizikai rosszulléttel küzdve, valahogy befejeztem a kuplét.

És mi történt?... Óriási tapsorkán zúgott végig a nézőtér. Azt hittem, a közönség gunyból tapsol és hirtelen a függöny leeresztet. Ott Faludi várt. Átölelt és gratulált. A közönség pedig tapsolt és gratulált. Én teljesen meg voltam elégedve.

Princessászt, de most már tudatosan dadogtam. Azután kezdtek számomra kuplékat írni és a Princessászhoz hasonlóan, midégyiket groteszkül adtam elő. Nagy Endrének és a megboldogult Bródy Sándornak kedvence voltam. A jó Sándor bácsi gyakran mondotta: — Olyan igazán egyszerű és emberi

Vasárnap választ képviselőket Jugoszlávia.

Közel ötezer jelölt küzd a háromszáztizenöt mandátumért.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Jugoszlávia izgalmas események előtt áll: vasárnap választja meg parlamenti képviselőit az ország. Ennek a választásnak a kimenetele, amelyet hallatlanul izgalmas és eseményekben bővelkedő agitációval készítettek elő, rendkívül nagy befolyása lesz az SHS. állam további sorsára. A holnap lezajló választási küzdelmet óriási agitáció előzte meg. Az összes pártvezérek, valamint a kormány tagjai még ma is agitációs körúton vannak. A pártok 424 listával vesznek részt a választáson, míg az előző választáson csak 312 lista indult. A jelöltek száma: 4983, ami rekordot jelent Jugoszlávia parlamentáris történetében is. A skupstinának 315 tagja van és így minden egyes mandátumra 16 jelölt pályázik.

Amikor Sándor király a mostani koalíciós kormányt kinevezte, az alkotmány visszamenő módosítására is vállalkozott a kabinet. A módosításnak az volt a célja, hogy az intelligencia és a még ma is 70—80 százaléknál magasabb parasztság között a kulturális különbséget kiegyenlítse és a parasztságnak nagyobb szerepet juttasson a törvényhozásban. Ebből a célból komolyan tervezték a két kamarás rendszer létesítését és az analfabéták választói jogának szűkebb keretekre való szabását. Ezt a tervet azonban a koalíciós kormányban uralkodó diszharmonia miatt csak nehezen tudták megvalósítani. Sőt magában a radikális pártban is nagy az egyenetlenség úgy, hogy vannak olyan kerületek, ahol három különböző radikális lista küzd a mandátumért.

Bizonyos, hogy a kormány a választások után

Selyemlopással vádolt timisoarai állatorvos.

Sekeres Arpád és egy bucaresti-i kereskedő különös konfliktusa.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A Budapesten megjelenő Esti Kurir mai számában nagy feltűnést keltő timisoarai vonatkozású riport jelent meg, amelyben a budapesti lap Szekeres János dr. timisoarai mérnök letartóztatásáról ad hírt. A cikk szerint Szekeres dr., ismert timisoarai mérnök nemrégiben Párisban járt, ahol megismerkedett Jonescu Sándor bucaresti-i nagykereskedővel. Jonescu a találkozásánál elmondotta új ismerősének, hogy Magyarországon keresztül Bucarestbe utazik és kérte, töltsse vele utazása alatt az időt és legyen a tolmácsa. Tényleg Budapestre is érkeztek, ahol Jonescu elintézte ügyeit. Jonescu a Párisban vásárolt selymeket Budapesten tranzitó áruként adta fel, majd Szekeres dr.-nal folytatta útját Románia felé. Utközben a nagykereskedő a vonatban elaludt és amikor újból felébredt, a mérnököt nem találta maga mellett, sőt a selymek feladásáról szóló vevény, amely a zsebében volt, is eltűnt a mérnökkel együtt. Azonnal panaszt tett a hatóságoknál és a budapesti nyomozás kiderítette, hogy Szekeres dr. lopta el a feladóvevényt, majd Budapestre utazott és egy szállító cég útján visszadirigálta az árut Budapest felé. Ott aztán a selymeket eladta több budapesti kereskedőnek. A Budapesten így összeszedett pénzzel visszautazott Timisoarára. A budapesti hatóságok átirata folytán letartóztatták Szekeres drt.

Eddig szól az Esti Kurir cikke, amelynek adataival szemben Timisoarán megállapítást nyert, hogy Sekeres Antal ismert timisoarai állatorvosról van szó, aki ellen bünvádi feljelentést is tett Jonescu. A rendőrség már megkezdte a kihallgatást, azonban a felek egy-

ERZSÉBET MOZGO.
Ma, vasárnap d. u. 3, 1/2, 5, 8, 1/2, 8 és 1/10-kor
HARRY PIEL
(A HALAL MEGVETŐJE)
HARRY PIEL legszenzációnabb és legizgalmasabb kalandor slágere.
Hőftörtélet:
BEN-HUR a filmek fejlődésének
Szép idő esetén az esti előadások a kerthelyiségben.

vagy, hogy szinte szívatnék vagyok, ha látlak és hallak. (P. G.)

gazdasági tanácsot akar létesíteni, amelynek a kormány és a parlament képviselőin kívül az ipar és kereskedelem küldöttei is tagjai lesznek. A gazdasági és közigazgatási reformok, amelyek az új parlamentnek és a gazdasági tanácsnak sikerül majd megteremténie, bizonyára egy jobb jövő felé lendítik az SHS. királyság sorsát. A szerbek, horvátok és szlovének között fennálló politikai ellentéteket ezek a reformok azonban aligha fogják kibebiztosítani. A jugoszláv államba tartozó három szláv nemzet történelmi tradíciói miatt ezek az ellentétek csakis akkor szűnhetnek meg teljesen, ha az SHS. állam rátérne a föderalista államszövetség rendszerére.

A belgrádi lapok a választás előestéjén egymásután szólaltatják meg a politikai élet vezetőit az előrelátható eredmény felől. A radikális párt egyik vezetője szerint jóv ószlanának meg a mandátumok: Radikálisok 140, Korosec-párt 22, Pribisevic-párt 5, Demokraták egyéki mandátummal többet mint eddig. Radics elveszti mandátumainak a felét. Kisebbségi pártok 10 mandátumot, a földmunkások 25-öt. Ezzel szemben a horvát parasztpárt vezére az alábbi jóslatot adta: Parasztpárt 80, Korosec-párt 20, Pribisevic 20, Földmunkások 30, Kisebbségek 5, Radikálisok és demokraták együttvéve 160.

Fényképek! Gyermekek- és portré-fülvételek, nagyítások, pasztel és aquarel képek művészi kivitelben készülnek
Nagy Géza fényképész műtermében Arad, Bul. Reg. Mária 8. földszin, megyeházzal szemben. 1031

mással ellenkező módon adták elő a tényleg eljárást. Mintán az eset Budapesten történt, egyelőre nem lehet pozitívumot tudni. Sekeres Antal előadta, hogy őt Jonescu selyemcsinálására akarta rávenni, amit azonban nem vállalt és egy vámhivatalnok kapta kézhez a vevényt és manipulált vele tovább. A rendőrség nem tartóztatta le Sekerest, hanem az iratokat az ügyészségre tette át.

Megsemmisített vámbírság.

A timisoarai törvényszék érdekes ítélete.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Érdekes ügyben tartott tárgyalást ma a timisoarai törvényszék. Ez év tavaszán a Linoleum-Haas Lipót cég timisoarai fiókja 12.000 lei értékben függönyöket rendelt a csehszlovákiai Hübel Testvérek cégtől. A timisoarai cég megbízásából az Oltov vámosági iroda vámoltatta el az árut, azonban Niculescu vámmellenőr ugy találta, hogy a függönyökönként elvámolt függönyök selymet tartalmaznak. A vegyvizsgálat megállapította, hogy az áru 46 és fél százalék selymet és 53 és fél százalék gyapjút tartalmaz. Ennek alapján a Linoleum-cégre 611.000 lei vámot és 2 millió 404.000 lei bírságot rótt ki a vámhivatal. A cég megfeleltette a bírságot, amelyet ma tárgyalta le a timisoarai törvényszék. A mai tárgyaláson a cég ügyvédje hivatkozott arra, hogy a vámtörvény szerint csak azt az árut lehet selyemnek feltüntetni, amely legnagyobb felerészben selymet tartalmaz, ezenkívül alaki okból is kifogást jelentett be a bírságolás ellen. A bíróság alaki okokból megsemmisítette a vámgégykönyvet és ezzel együtt a kiírt bírságot is

Művészet.

* **Tosca.** Giacomo Puccini örökszép alkotása került ma este színre az aradi Nyári színházban. Az előadást három vendégszereplő fellépése tette lehetővé és emelte egyben oly magas nivóra, hogy a telt nézőtér elragadtatótapsokban adott kifejezést, tetszésének. A címszerepben M. Lévay Ilona gyönyörködtette tüneményes hangjával a publikumot. Caradossit Sugár Frigyes, a berlini opera tenoristája énekelte, előzetesen jóhíréhez méltóan, de pompásan volt díszponálva a kitűnő Róna Dezső is, aki egyik legszebb sikerét aratta ma este. A kisebb szereplők is feladatuk magasztalán állottak, a zenekar pedig Gellért karmester szakavatott vezénylése mellett teljesen kifogástalant nyújtott. (—)

* **A budapesti Opera gyászja.** Budapestről jelentik: Alszeghy Kálmán, az Operaház örökös tagja s évtizedeken át volt főrendezője, Kisasszony-napján 75 éves korában meghalt. Az Operaház aranykorának volt ő igen jellegzetes alakja. Ney Dávid, Szilágyi Arabella, Vasquez grófné, Szamosi Elza, Anthes, Burián, Takács kortársa, a színpad korlátlan hatalmu és rendkívül népszerű ura, aki, mint főrendező, évtizedeken át egymaga tartotta izmos vállán az egész repertoárt. Aki ismerte: szerette, ismerni pedig mindenki ismerte, akinek valami köze is volt a színházhoz, muzsikához. Pirosposzgás arcát, szelid kék szemét, arany kedélyt, harsány hangját, fiatalos temperamentumát nem is lehetett nem szeretni. Kedves és lelkes, ötletes és rendkívüli munkabírású, izigvéri ur volt Alszeghy Kálmán. Egy életet át teljes odaadással, hiven és becsülettel szolgált az Operaház, amelynek fellendítésében neki nagy szerep jutott. 1909-ben örökös taggá nevezték ki. Színpadi munkái közül legismertebb a Mályvácska királykisasszony című táncjáték leleményes, látványos, színpadi hatásokban gazdag librettója. Alszeghy Kálmán az Operaház halottja. Szombat délután temették az Operaház előcsarnokából, igen nagy részvét mellett.

* **Dr. Czettelné Salgó Piroska** zongoraművész a tanítást szeptember elején kezdi meg lakásán, Bulevardul Reg. Ferdinand 5.

* **Vasárnap este: Pillangókisasszony.** Sugár Frigyes, ki tegnapi szereplésével valószínűleg extázisba hozta a közönséget, ma este a Pillangókisasszony című Puccini-operában folytatja vendégszereplését. Jobb intermetálót Sugárnál e bűbajos melódiákhoz alig kívánhatunk. Kitűnő játékképessége, ideális frazirozása párosulva gyönyörű organumával ezt a fiatal tenoristát rövidesen a nagy német színpadok legünnepeltebb énekesévé fogják avatni. A címszerep Lévay Ilonka éneklé, ki ezúttal is arról fog bizonyítást nyújtani, hogy a legnagyobb énekeseknek is mindenkor méltó partnere tud lenni. Udén csengő nemes szopránja játszi könnyedséggel győzi Csocsoszán bűbajos melódiáit. A konzul szerepében Róna Dezső szép baritonját fogjuk élvezni. Mint operaénekesnő Szuzuki szerepében Szentgyörgyi Mária is méltó feltűnést fog kelteni. Botos Blanka, Faludy, Ladiszlav stb. egészítik ki az együttest, kik valamennyien tudásuk javát adják. Rendező Hetényi Elemér főrendező. A téli színház pénztára egész nap árusítja a jegyeket. Pénztárnyitás a színpadon este 7 órakor.

* **Bécsi revütársulat Aradon.** A Bécsi revütársulat, amely most Brasovban vendégszerepel zsufolt házak előtt, jövő héten Timisoarán (Temesvároton) fog játszani és onnan jön Aradra 17., 18., 19. és 20-ára. Naponta új darabokkal szerepel a kiváló együttes, amely még Oradeán és Clujon folytatja vendégszereplését és október elsején Bécsben, rendező állomáshelyén játszik. A társulat mindenütt óriási sikereket aratott zsufolt házak előtt. Az érdekes operettrevü-előadásokra a jegyeket a téli színház pénztára keddtől, szeptember 13-tól árusítja.

* **Molnár Erzsébet zongoratanárnő** még vállalkozóvendégeket magánórákra vagy kurzusra. Uj Neuman ház. I. 17.

* **Harsányi Zsolt új vigjátéka a budapesti Vigszínházban.** Budapestről jelentik: Nagy eseménye lesz szeptember 17-én, szombaton a budapesti Vigszínházban. Egy esztendővel a Noszty-fü premiere után először kerül színre Harsányi Zsolt háromfelvonásos új vigjátéka: A zenélő-óra. A mulatságos, regényes, érdekes szerelmi történet 1858-ban játszik Erdélyben, egy mezősegi kis városban. Elragadó képekben vonul el ennek a korának mosolygó és könnyes világa. Az újdonság páratlan szereposztással kerül a közönség elé. A női főszerepeket Harsányi Irén, Gaál Franciska, G. Kertész Elza, Somogyi Erzsébet játsszák. Fontos szerep jutott még Pogány Irénnek (új tag), Kende Paulának és Simon Gizinek. A férfi főszerepeket Somlay Arthur, Rajnai Gábor, Göth Sándor, Kür-

ti József, Halmássy Miklós (új tag), Szerényi Zoltán, Mály Gerő, Gárdonyi Lajos, Maktary Zoltán, Zátory Kálmán játsszák. Fontosabb szerepeket játszanak még Bárdi Odón, Béla Miklós, Dózsa István, Lázár Tamás (új tag), László Miklós, Somló István és Nagy György (új tag.) Az érdekes premiert megelőzően különben a Vigszínház műsorán egész péntekig az Edenkert szerepel.

Légből kapott szerelem
Lindbergh Erdélyben.
Moziszekcs: legközelebb az Apollóban.

Románia delegátusa

kizártnak tartja a román-magyar perszonaluniót.

Florescu volt miniszter nyilatkozata az aktuális problémákról és Romániának Magyarországhoz való viszonyáról.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának alkalma volt beszélni Jean T. Florescu volt miniszterrel, az interparlamentáris konferencia román delegációjának vezetőjével, aki igen érdekes nyilatkozatot tett a világpolitika aktuális eseményeiről, továbbá a román-magyar viszonyról s tudósítónk az alábbiakban számol be erről a beszélgetésről:

— Mindenekelőtt — kezdte Florescu — ie kell szögeznem, hogy én egyszerű kispolgár vagyok, nem pedig arisztokrata. Ép ezért megbecsülöm szomszédaimat és békében akarok velük élni, de mindennél jobban szeretem hazámat. Ez az én politikai hitvallásom.

A miniszter különben igen érdekes egyéniség. Roppanat kedves és elegáns diplomata. Karcsu alakja és napharmitott arca igen kellemes benyomást keltenek. Azonnal felel a kérdésekre, miközben meg-megigazítja az aranykeretes pászszemét.

— Nagyon meg vagyok elégedve a konferencia eredményével — mondja — és meg vagyok róla győződve, hogy a nagy célt, a népek parlamentjét el is fogjuk érni. Különös fontosságú előttem az a tény is, hogy itt, a Medici-palota termelben Németország és Franciaország, Magyarország és Románia vezető politikusa, akiket még ma is nagy érdekellentétek választanak el egymástól, barátságos és bizalmas beszélgetésbe merülnek egymással. Fontos, mert erre nem külső körülmények kényszerítik őket és a tárgyalók nincsenek hivatalos utasításokkal megterhelve, hanem saját kezdeményezésükkel nyújtanak egymásnak baráti jóbort mintegy a határonkon át. A békülökenységnek ez a szelleme vezetett engem is akkor, amikor Lukács György volt magyar miniszternek az erdélyi agrárreformról szóló beszédére válaszoltam. Feleletemben nem volt se harag, se elfogultság, csupán rámutattam, hogy felesleges itt ezt a kérdést tárgyalni, amikor azzal ép most a népszövetségi tanács is foglalkozik. Az erdélyi birtokosok panasza csak a békeszerződés szerint lehet megítélni és itt meg kell jegyez-nem, hogy a trianoni békeszerződés igen világos okmány. Nekünk csupán követnünk kell az abban lefektetett utasításokat. Mi kezét nyújtunk Magyarországnak egy gazdasági együttműködésre. Rajta áll, hogy elfogadja-e segítségünket.

— Mi a véleménye kegyelmességnek egy román-magyar perszonalunió lehetőségéről? — kérdezte tudósítónk.

Florescu mosolyog.

— Lehetetlenség — feleli. — Két olyan teljesen különböző nép előtt, mint a román és

a magyar, már a faj különbség miatt is lehetetlennek látszik egy ilyen gondolat.

— Mi a véleménye a Rothermere-akkcióról?

— Az nem alkalmas arra, hogy Magyarország és a szomszédos államok közti jóviszonyt elősegítse. A békeszerződéseket — szerintem — nem lehet megváltoztatni. Másrészt azonban tagadhatatlan, hogy Magyarország a mostani területi viszonyai miatt különböző gazdasági nehézségekkel küzd. Ezt azonban csak egy Romániával és a többi utódállamokkal való gazdasági kooperációval lehet segíteni — fejezte be az interjút Florescu volt miniszter.

Ön is szerepel a filmfelvételen!
Megláthatja filmszekcs keretében
legközelebb az Apollóban

Kölcsön-autobuszt

ajánlanak Aradváros vezetőségének

A Renault-képviselőt napi négyezer lejért bérbeadja autobusát.

(Arad, szeptember 10.) A nemrégiber lezajlott autobuspályázat utóregzéseket egy ajánlattal foglalkozott az aradi permanens bizottság mai ülésén. Ismeretes, hogy a Renault-autógyár bucuresti-i képviselője mintautobuszt küldött Aradr, mely napokon keresztül járt a városban s a város vezetőségének engedélyével próbautakat végzett. Az autobuspályázat meddő voltára való hivatkozással és arra való tekintettel, hogy tudomása szerint a városnak még szüksége van autobusokra, a Renault-képviselőt ma írásos ajánlatot tett Aradvárosnak, hogy azt az autobuszt, amely itt járt, hajlandó a városnak bérbeadni. Az ajánlat szerint a kocsit 25 üléses modern gép, amelyet napi 4000 lejért adna bérbe a vállalat. A bérleti összeg havonta utólag fizetendő. Amennyiben az autobusok szállítására kürt újabb árlejtésnél a Renault-gyár kapja meg a szállítást, a bérlet gép a városnak eladandó gépek sorába kerül és az addig fizetett bérleti összeg a gépekre fizetett előlegként szerepel. Ezt az ajánlatot ma tárgyalta le a permanens bizottság; az ülésen nagy vita indult meg afelett, vajon nem túl drága-e a bérleti összeg. Hosszas tanácskozás után végre abban állapodott meg a bizottság, hogy a város vezetősége táviratot küld a cégnek, s tudomására hozza, hogy a város csak akkor veheti komoly tárgyalás alá ezt az ajánlatot, ha a cég az ajánlatba még egy pontot vesz be. Eszerint amennyiben a bérleti összegek elérik azt az összeget, amely az autobusz mai vételára, a gép teljesen díjmentesen a város tulajdonába megy át. A cég beérkezendő válasza után foglalkozik csak ismét a permanens bizottság érdekeltségében az ajánlattal.

APOLLÓBAN
RODOLPHO VALENTINO
és
BANKI VILMAVAL
A SEJK FIA.
KEDDŐN

Őn is szerepel a filmfelvételen!
Megláthatja filmszkeccs keretében
legközelebb az Apollóban.

Legből kapott szerelem
Lindbergh Erdélyben.
Moziszkeccs: Legközelebb az Apollóban.

KAVIAR A LEGJOBB BETILAP!

KÖZGAZDASÁG.

Devizaautorizációt kapnak az Erdélyi Bank fiókjai.

Az aradi fiók már meg is kezdte ezirányú működését.

(Arad szeptember 10.) Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár csak nemrég választotta eljui központjának vezérigazgatójává Hargitay Bertalant, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának vezetőjét és ma már a nagy pénzintézet újabb lépést tett a fejlődés útján.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár megszerezte a maga és összes fiókjainak számára a deviza-autorizációt és ezzel egy hatalmas, új üzletágat kapcsol érdek körébe. A pénzintézet aradi fiókjai a deviza-autorizáció alapján már meg is kezdte ezirányú működését.

Zürichben 3.18 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 10.)
Kifizetések: Berlin 38.90, Amsterdam 65.60, Newyork 163.25, London 795, Páris 6.41, Milánó 8.95, Prága 4.85, Budapest 28.60, Belgrád 2.88, Bécs 23.08, Zürich 31.50. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.50, lira 9, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.80, osztrák schilling 23.20, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.20, olasz lira 8.50, cseh korona 4.70, pengő 28.20, dinár 2.70, osztrák schilling 22.90, svájci frank 30.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Szept. hó 10.)
Kifizetések: Páris 6.38, Berlin 38.70, London 790, Newyork 162.50, Milánó 8.84, Zürich 31.75, Prága 4.82, Bécs 22.92. — **Valuták:** Napoleon 655, német márka 38.40, leva 1.24, török lira 0.83, angol font 788, francia frank 6.42, svájci frank 31.50, olasz lira 8.95, drachma 2.10, dinár 2.88, dollár 161, lengyel márka 18.40, osztrák schilling 23.30, magyar pengő 28.60, cseh korona 4.84.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szeptember hó 10.)
Berlin 123.35, Amsterdam 207.80, Newyork 518.62.50, London 2521.25, Páris 20.33, Milánó —, Prága 15.37, Budapest 90.77, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.18**, Varsó 58, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Szeptember hó 10.)
Berlin 123.34.50, Amsterdam 207.80, Newyork 518.56, London 2521.25, Páris 20.32.50, Milánó 28.20, Prága 15.37, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.18**, Varsó 58, Bécs 73.10.

= Eladott aradi ingatlanok. Filimon János eladott a Zimándi dűllőben egy 180 négyszögöles telket 65.000 lejért Mészáros György és neje. — Id. Fericean Nicolae elajándékozta 5 holdnyi szántót 100.000 lej értékben ifj. Fericean Nicolaenak. — Andreicsik György és neje eladták a Zimándi dűllőben 180 négyszögöles telket 18.000 lejért Páva Alexa és neje. — Özv. Tóth Józsefné eladta a Calea Bihorulul 28a. számú 150 négyszögöles üres telket 80.000 lejért Milas Gavrilnak. — Dreucean György és neje eladta a Str. Rahovei 199. sz. 164 négyszögöles üres telket 30.000 lejért Bogdan Ávrának. — Gutjahr Mihály eladott a Rozer dűllőben egy 176 négyszögöles telket 20.000 lejért Timár Gligor és neje. — Fischer Sámuel és neje eladták a Zimándi dűllőben egy 180 négyszögöles üres telket 18.000 lejért Páva András és neje. — Schwefter Zoltán eladta a Sága Str. Nic. Bolcasban levő 1 hold 1489 négyszögölyi telekből egyharmad jutalékát 100.000 lejért Riedl Ferencnek. — Sinkó Ferenc eladott

Pernyáva Mihály-uccal telekből fél részt 30.000 lejért neje Demény Rozáliának. — Sánjász Nicolae és neje eladták a Birkás dűllőben egy 150 négyszögöles telket 30.000 lejért özv. Breithart Vilmosnak. — Fekete Béla és neje eladták a Calea A. Saguna 157-161. sz. házat 200.000 lejért özv. Muzsly Gézáné és társainak. — Winkler József eladott a Str. Griviteiben egy 142 négyszögöles telket 30.000 lejért Dima Nicolae és neje. — Özv. Budai Imréné és társa eladott a Bittó dűllőben 1 hold 900 négyszögölyi szántót 68.190 lejért Molnár Andrásnak. — Özv. Dengl Györgyné és társai eladták a Str. Tribunal Dobra 11. sz. házat 150.000 lejért és 2472 dollárért Raicu D. Aurél és neje.

= Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása. Az aradi pénzügyigazgatóság az illetékegyenérték megállapítása végett felhívja az összes részvénytársaságokat, közkereseti és betéti társaságokat, szövetkezeteket, községi előljáróságokat, parochiakat, urbéres és hegyközségek előljáróságát, a különféle egyesületeket, valamint mindazon elismert jogi személyeket, amelyek bármiféle ingó, vagy ingatlan vagyonnal rendelkeznek, hogy az erről szóló valamelyük a pénzügyigazgatóságon soron kívül, de legkésőbb szeptember 18-ig feltétlenül nyújtsák be, amikor is kezdetét veszi az illeték egyenérték kivetése.

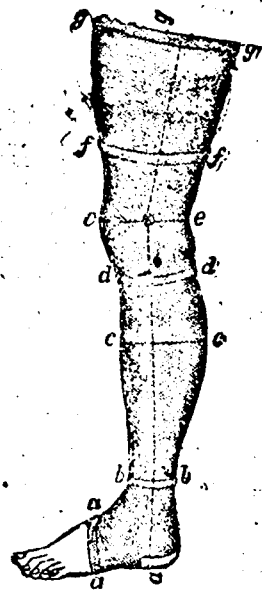
TANÜGY.

— A kereskedőtanonc-iskola beiratások a felső kereskedelmi iskolában lesznek (Piata Xenopol 1.) szept. 15-17. napokon délután 3-5-ig. Beiratási- és tanszerdíj 400 lej; kérvénybélyeg 8 lej. A tanoncok hozzák magukkal a felvételi szerződést, az iskolai bizonyítványt, keresztlevelet és újraoltási bizonyítványt.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékert nem vállalunk felelősséget
Legelőszob és legjobb
FURNÉR
beszerzési forrás.

L. FISCHMANN székhelyét Aradra, Str. Matel Corvin 1. (Humyadi-u.) alá HELYEZTE ÁT. Temesvári üzletét fiók teleppé alakította át. Állandó nagy gyári raktár furnérokban, lemezekben, széklapokban, székekben. Vásárol állandóan; Eger, dió, cseresznye és tölgyfurnérrönköket. 1038

Ha viszeres a lába,
vagy könnyen fárad,
viseljen gummiharis-
nyát, mely együtta
szép formássá teszi
a lábát!

Rendelje meg ábra szerint
mértéket kitöltve, küldje
be azonnal, utánvétellel a
legjutányosabb ár mellett
szállítom.

Ludovic
Steinhübel
kötőgyár Arad,
Strada Alexandri I.

Rádió-műsor.

Vasárnap, szeptember 11. Wien-Grác. 11. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 18. Szonáta-est. 20. Bohózat. — Pozsony. 11. Katonazene. 17. A Savoy-jazzband hangversenye. 19. Wagner-Lohengrin. — Milánó. 20.45. Hangverseny. — Breslau. 18. Dalos órák. 20. Duet tek és terzetek. 22.15. Táncczene. — Leipzig. 11. Táncczene. 20.15. Olasz operaest. 22.30. Táncczene. — Budapest. 10. Mise az egyetemi templomban. 12. A m. kir. Opera kamarazenekarának hangversenye. 15.45. Cigányzene. 17.15. Három egyfelvonásos. 19. Szórakoztató zene. 21. Cigányzene.

Hétfő, szeptember 12. Wien. 16.15. Délutáni hangverseny. 20.05. Régi és új bécsi népmuzsika. — Grác. 19.35. Alt Heidelberg. 20.20. Wolff Hugó-est. — Pozsony. 18.15. Kamaratrió-hangverseny. 20. Vidám est. — Milánó. 1-6.15. Jazz-band. 20.45. Hangverseny. 23. Jazzband. Prága. 20.10. Vidám est. 21.30. Vigjáték. — Leipzig. 20.15. Hangverseny. 21.15. Énekhangverseny. 22.30. Táncczene. Stuttgart. 20. Énekhangverseny. — Budapest. 9.30. 12. 15. Hírek, közgazdaság. 17.30. Cigányzene. 20.15. Hangverseny; Francia est. 22. Cigányzene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

Cenzura Prefectura Judetului.

Intézetek, diákok és szülők figyelmébe!

A legnagyobb választékban és legjutányosabb áron szereshetők be:

előírás szerinti intézeti szövetek,
sapkák és hozzávalók

Arad legrégebbi cégénél

Schäffer Henriknél

Bulevardul Regina Maria No. 25. (Bing-ház).

FIGYELEM! Állami tisztviselők és szabómesterek 5% engedményt kapnak. Engross vételnél nagyobb kedvezmény. 4556

A kereskedelem alapja

a hirdetés, mely nélkül nincs forgalom, nincs piac és nincs pénz. A hirdetés összekötő kapocs a kereskedő és a közönség között. A kereskedő a hirdetés által tartja fenn az összeköttetést a vevővel, mert a közönség ahhoz megy vásárolni, akinek a hirdetését olvassa. A kereskedőnek azonban jól kell megválasztani azt az organumot, ahol hirdet. Erre a legalkalmasabb a 42 év óta fennálló

Aradi Közlöny.

Rodolpho Valentino
Apollóban ma
SEJK FIA.
Keleti dráma 8 felvonásban.
Rodolpho Valentino és Bánki Vilma
legjobb alakítása.
Ezt megelőzi:
Fuss vagy fizess.
Halramboy burleszk 2 felv. — Taps és
a kártyavető. — Trükk film 1 felv.
Az előadások 3, 5, 7 és 1/10 órákor

Uránában
11-én, Kettős műsor! vasárnap
3, 5, 7 és 1/10 órákor.

Mucsai nagybácsi Berlinben

vagy egy rosszul sikerült kiruccanás
vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: LIANE
HAID és JAKOB TIEDTKE. Ezt megelőzi:

Az iroda tündére.

életkép 6 felv. Főszerep. a közkezdvelt Alice Terryvel.

Bárki meggyőződhet, hogy férfi- és női szövetet, selymet, bársonyt, vásznat stb. utólréhetetlen olcsó áron vásárolhat

„RECORD“ divatnagyrúházbán Arad, Str. Eminescu 15. (Deák F.-u.)

FLIT
Elpusztít legyeket szunyogokat poloskakat, molyokat, svábbogarakat, hangyákat és tojásaikat.

DISTRUGE Muste Plosnife Molii

Sárka tubus, fekete sávós áthuzattal.

3186

„Páris csavargója“ megyma, „Vénus“ vasárnap a „Vénus“ mozgóban Aradul-nog (Ujaradon)

Harisnyát, kestyűt, reformnadrágot, szvettert, kötöttáruat, csipkét legjobban és legolcsóbban vásárolhat **Bogyó A.** Str. Eminescu 13.

Terézia Felter kozmetikai intézete. Aromassage, olcsó bérletben, hajszálak végleges eltávolítása, mindennemű szépséghibák kezelése. Str. Eminescu 6., Mezzanok 5. 8618

Swetterek, kötött kabátok, divet mellények, pouloverek, harisnyák, trikók és mindentéle kötött áru a legolcsóbban: **Klein Lajosnál** Arad, Str. Meşianu II. (Föray-uca). 4589

A hölgy! ö önség figyelmébe! Kalaptanfolyamomat

ujra megnyitottam. Legújabb módszer szerint tanítok. Alakítások modell után. **Utányos áron. Őszi árak megérkeztek.**

Binder Kornélia Arad, Str. Eminescu 46. sz. Ugyanott tanulóleány fizetéssel felvétetik.

„HIGENIA“
Kelmefestészet! Vegytisztítás!
ARAD, Str. Unirel (Fábián-u.) 14. szám. Ortutay-palota.
E'önyös árak! Tökéletes munka! Szolid kiszolgálás!

Leányiskolák és intézetek figyelmébe!

Ajánlom dus választékban ujonnan felszerelt kézmunka-udonságaimat. Montirozás és függöny készítés. Szives pártfogást kér: **Szv. VILAG GÉZÁNE,** Str. Meşianu 5.

Mész, cement,

faszén, osomagolt faszén, kátrány-papír, aprított tizifa

leszállított áron **Kneffel Károly és fia cégnél.**

A belváros központjában háromlakásos

uriház

elfoglalható négyszobás, fürdőszobás lakással olcsón eladó. Megbízott Györfly „Mures“ Irodája Str. Unirel 13. 13298

Corpul Portareilor Tribunalului Timisoara No. 66—1927. portarel.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portarel. aduc la cunostinta publică, că in urma decisiului No. 2142—1927. al judecatoriei Lipova in favoarea lui dr. Edmund Radnai repr. prin dr. Tiberiu Baár adv. din Lipova pentru suma de 6000 lei capital. interese de 12 procent dela 9—XII. 1926. si pentru speşa dela stabilita si cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitatiei pe ziua de 20. Septembrie 1927. orele 15 din Lipova No. 707 pe când si unde se vor vinde prin licitatie obiectele sequestrate si anume: lemne de foc, 2 casute pentru carii, mobile etc. pretuite in 11900 lei. Lipova, la 20. August 1927. 4785 Portarel.

Alkalmi házeladások!!

Belvárosban legszebb emeletes ház több üzlethehelységgel, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, havi 15.000 lej övedelemmel. Vasutállomás közelében 12 lakásos, emeletes jó ház üzlethehelyiségekkel, nagy bérjövdelemmel 1 millió leért. Város-háza közelében legszebb magánház 5 szobás, fürdőszobás lakással. Belváros központján legszebb magánház elfoglalható 7 szobás, fürdőszobás lakással, nagy kerttel. Belvárosban és közelében nagyjövdelemet hozó bérházak előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezni: **Haász Albert** irodájában Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Olcsó házeladás!

Marosparton, a volt Varjassy Lajos-uca közelében téglából épült jó ház 2 szobás lakással, 800 négyzetméteres kerttel 140.000 leért eladó. Megbízott **Haász-troda,** Arad, Str. Eminescu 12. szám. 18647

Uj puztöüzlet Aradon! Ertesitjük a n. 6. közönséget, hogy **Plata A. Ianon (Szabadság-t.) 21. sz. a. bel- és külföldi szövetudonságok nagy raktárát nyitottuk meg. Allandó raktár szabókellékekben. Szives pártfogást kér:**

Marinkás és Czégka.

Ki akar érettségizni?
Gimnáziumból, vagy kereskedelmi osztályvizsgákat tenni!
Irjon azonnal 4664
„**Boross-Gárdos**“ tanintézet,
Budapest, VIII., Rákóczy ut 57/a. szám.
TELJES SIKER!

G. 3.900—1927.
PUBLICATIE DE LICITATIE.
Pe baza decisiului Judecatoriei Mixte Arad No. de mai sus. 8 pereche iam-biere diferite, 2 haine cu blană scurte si alte obiecte pretuite in suma de lei 2.900 cunrinse in favoarea lui Ioan Köö. reprezentat prin dr. Sever Miclea avocat din Arad pentru suma de lei 1.180 capital si speşele stabilite până in prezent se vor vinde la licitatie publică in Arad. Piata Avram Iancu No. 4. in ziua de 13 adecă treisprezece Septembrie 1927. la orele 3½ sonform articolului de lege IX. §-lui 107. si 108. din anul 1881. al lezei executionale.
Arad, la 19. August 1927. 4833
Sef-portarel.

Belvárosi
jól jövdelemző moderna bérházakat keresek megvételre megbízóim részére. — Előnyös dollár és lej kölcsönt folyósítanak bérházakra. **Hätschek** bankbizományos, Arad, Str. Mărăşepti No. 58. 4832

Ki akar érettségizni?
Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít **Galgóczy Magántanfolyam**
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három.

KÖRÜÖN
2 szobás uccal lakás 15.000 lej lelépéssel, belvárosban 3 szoba, fürdőszobás nagyon szép lakás 20.000 lej lelépéssel eladó. Azonkivül egy használt írógép 2000 lejért eladó. „**Uranul**“ iroda Arad, főpostával szemben. 4834

Corpul Portareilor Tribunalului Timisoara No. 86—1927. portarel.
PUBLICATIUNE DE LICITATIE.
Subsemnatul portarel. aduc la cunostinta publică, că in urma deciziunei No. G. 2065—1926. al jud. Lipova favorabil lui Desideriu Karpf repr. prin dr. Tiberiu Baár adv. Lipova pentru suma de 1000 lei capital. interese de 12% dela 1. Aprilie 1926. si pentru speşa dela stabilita si cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitatiei pe ziua de 20. Septembrie 1927. ora 18.30 in Lipova No. 90 pe când si unde se vor vinde prin licitatie obiectele sequestrate si anume: 1 butoi, 1 cada, cocine cu tigla, 3 porci, etc. pretuite in 6600 lei. Lipova, la 20. August 1927. 4785 Portarel.

ÖRIZKEDJÜNK
az ártalmas arkenöcsök használatától, mert ezek rettenetes rombolást viznek véghez az arcon. A világ legszebb és legelőkelőbb főuri hölgyei a **Földes Margit Crémet** használják, mert zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépit.

Gépjavitóműhelyt
modern felszereléssel elad **Ranz Ottó,** Szentannán, (Aradm.) 4770

Makulatura,
tisza lappéldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Burgonyát
elad waggontélenként napi árak mellett 4805
Georg Guess
Preşmer, No. 299. (Jud. Braşov.)

«««« Vicben »»»»
„**A R O K A**“ vezet.
Nagyobb **kifutó fiu** nappalra jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Román, magyar és német fordítások és levelezés (átalánydíjazás mellett is) legpontosabban és felelősség mellett „**MINERVA**“ fordítási irodában, (Lengyel-ház I. em., vármegyeházzal szemben) készülnek.

Őszi és téli, női és gyermekfelöltő és kabát újdonságok megérkeztek:

Női felöltők 1000, gyermekkabátok 600, szövetruhák 650 lejtől kezdve. Kérném áruházamat vétel kényszer nélkül megtekinteni és személyesen meggyőződni utólrhetetlen versenyképességemről. Angol és francia szalonok.

Julia PLESZ Gyula

központi női és gyermekruhák nagyáruháza ARAD, Str. Colonel Piriol No. 5., a színház hátsó bejáratával szemben. Tessék a címet jól megjegyezni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Let, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szőlő hétköznap 40, vasárnap 50 Let. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen legjobb az **EGGER-PETROL**. Kapható minden gyógyszerárterben és droguerhiában. 3 91

FIATAL ASSZONYKA önzetlen barátságát keresem. Leveleket „Való álom” felírára az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

ALKALMAZÁS.

FŐZNI TUDÓ mindenest, azonnalra felvételik. Vajdáné Arad, Str. Horia 2. (Széchenyi-uca). 4844

MINDENES SZARACSNÓ, csakis jó bizonyítványokkal, gyermektelen házaspárhoz felvételik. Jelentkezés: Daciszálloda portájánál, Arad. 4840

INTELLIGENS házvezetőnő, aki a háztartás minden árában jártas, állást keres leginkább vidékre. Cím Kalapszálon, Pancota, Főtér. 4799

MINDENEMŰ fehér és felsőruház javításokat vállalkozó jutányosan. Str. Vántulri No. 7. Szilvási-térs. 260

SOPFŐR kerestetik a Turnu-i autóbussz vállalatához. Teendő: Turnu és Arad között a személy és postaforgalom lebonyolítása. Jelentkezők írásbeli zárt ajánlatukat 1927. szeptember 14-ig délután 6 óráig juttassák el az Autóbussztársaság igazgatóságára Turnu címre igényeik feltüntetésével és esetleges eddigi működés is tüntessék fel. 4798

BELVÁROSI magánhához házmester kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4880

IRODASZOLGÁT keres azonnali belépésre Kálmán A. műszaki irodája Piata Catedralei (Tököl-tér) 5. 10435

PERFEKT szakácsnőt kis családhoz Dévára sürgősen keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4837

LAKÁS.

BELVÁROSBAN, beköltözhető kétszobás lakással, két uccára szülő fronttal bíró bérház kedvező fizetési feltétellel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4693

KERESIK november elsejére 4 esetleg 5 szobás lakást mellékkelhelyiségekkel együtt közel a főtérhez. Cím ill. Klein Mór papír- és könyvkereskedésben. 4824

KÜLÖNBEJÁRATU szoba kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4835

Kilencvenhat lejtért - lakást, ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha kockahirdetést ad fel.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NEW HUDSON Birmingham, világhírt motor-kerékpárok raktáron Magyaránál. Arad, Str. Románulul 5. 4477

KÖNYVEK eladók. Köhalmi, Bulv. Reg. Ferdinand 13. 4817

ZONGORA, RÖVID, bérbe kerestetik. Ajánlatok „Jókaban” felírára az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 4841

3x4 EBÉDLŐ SZÖNYEG, vadmacska bunda, férfi ruhák, kabátok, antik komódok, asztalok, antik szekrény, gyermekkoszik, gyermek paplan, órák, íróasztalok, könyvszekrény, festmények, ebédlő diványok, ebédlő és szalon berendezések. Biedermayer szalon, asztalneműk, női ingek, székék, tisztartgyak, íróasztal, villanylámpák, szalonszekrény, storeok, stb. eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I em. jobb. 1000

EBÉDLŐKREDENC és egy komplett hálószoba butor eladó. Calea Sazuna 8. 4795

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I em. jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 8959

1500 KGOS mérleget keresek megvételre. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4812

MOTORKERÉKPÁR keveset használt, jutányosan eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4801

HÁZLAG kezelt prima szilvalekvár kapható. Előjegyezhető Welsberger Sámuel utóda cégénél Bulv. Regina Maria 13. szám. 4818

PIANINO, Marschal, Schüller, Bösendorfer olcsón eladó. Bulv. Reg. Ferdinand (Józsefherceg-ut) 11. Neuman zongorakészítőnél. 4831

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Szövetek, őszi újdonságok I Eiselenél ARAD, Str. Olcsó árak! MEȚIANU 2

Frații Giigorescu Tiszteltül el installatori de apeducte Vállalatunk oszalmába műbádagosok és vízvezetékli berendezés vágó munkálatokat pontosan és jutányos áron!

Mielőtt kályhaezükegletét beszerézne tekintse meg ahol „PUCHER” cserépkályhák raktáramat Arad, Bul. Reg. Ferd 63/65 (Dengi-ház), és takaréktűzhelyek leszállított áron szereshetők be. Átrakások, javítások, laburkolások és minden e szakmába vágó dolgok a legpontosabban végezettnek. Szives pártfogást kér: SZERB ANTAL kályhásmeister

Ventilátor készülékek, zseblámpák, Dura elemek legolcsóbban
VARGA & ROSENFELD
Vilámosságai vállalatnál ARAD, Központi számú mellett.
Csekkár rektár!
Telefon 806.

„ARTA” BUTORIPAR Str. Eminescu (Deák F.-u.) 23-22.
Csak garantáltan szolid polgári butorok nagy raktára

Kereszthurosz zongora

rövid, fekete, elsőrangú, elutasítás miatt sürgősen ELADÓ.
Piata Szt. Sava 3. (Kelemen-tér) názt-lakodnosaál.

Szülők figyelmébe!

Az iskola mezon kezdetével olcsón árusítunk mindenféle szövetet, vásznat, sifont, paplanokat, ugyszintén harisnyát és kötött árut.

RIPPNER és BENKŐ divatáruháza 1036
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)
Eddig soha nem létezett olcsó árak!

CSERÉP 253 sz. duplafalcos, vörös, legjobb minőségű, legjutányosabb árban és kedvező feltételek mellett

Pollak Sándor gőztéglagyárban Aradon, textilgyár mellett. 1028

Uj zongora és pianinó

gyári árban 45 ezertől 80 ezer lejtig. Legjobb minőségű kereszthurosz, hárfapedálos olcsó használt zongorák. **Melis I.** Arad, Piata Avram Iancu 21. szám. Zongoraterem. 4240

Muzzay József

Arad, a színházzal szemben.
Őszi és téli árjegyzék:

	LEJ:
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750—
Férfi öltöny div. színekben	2450—
Sötét kék és fekete öltöny la.	2750—
Őszi felöltő	1950—
Ulster double la.	2450—
Fekete téli kabát szörme sál gallerral	2650—
Fregoli raglán	2200—
Gummi kabát	850—
Börkabát minden szín. la.	4600—

Mérték szerinti szabóság!
Nagy posztó raktár!

ÜZLETEK.

NAGY GABONARAKTÁR kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4827

ELADÓ Soknos községben majom 15 lóerős motorral, francia örökóvel, telekkel együtt vagy külön. Eladó 6 léz környománu gőzzem kazánal, 30 hektoliteres víztartány, vízvezetékli csövek. Értekezni Rudau, Radna 224. 4825

OKTATÁS.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható filandó varró-és szabásati tanfolyam, az esti órákban is. Arad, Str. Eminescu 6. 6924

INGATLAN.

CALEA SAUNA (volt Varjassy Lajos ucca) 59a. adómentes, teljesen modern magánház kedvező árért eladó. 4826

MAGANHÁZ négyoszobás, gyimzősős kerttel, sürgősen eladó, vagy bérbeadó. Bővebbet: Gyermekórház portájánál. 4839

KÜLÖNFÉLÉK.

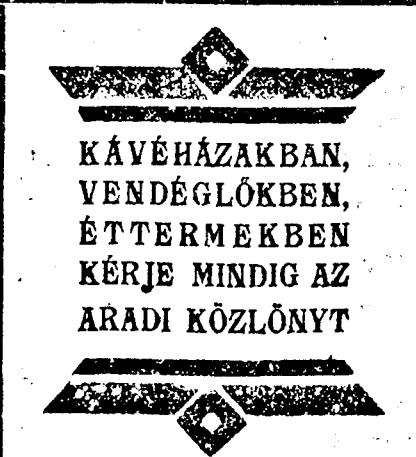
KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) filandóan bővül a lektválóbb újdonságokkal. 4654

BERAKTÁROZÁSÁT bármely árunak pinceraktáromban olcsón vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4768

I. rendű mangolica faj tenyészkacok és tenyészkocák köztenyésztésre kiválóan alkalmas, eladó k. **Holländer Testvérek** Germiu.

Bankkölcsonöket

10361 házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtől, 1 millió lejtig betáblázás mellett folyósítottok. **HAASZ ALBERT** irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

KÁVÉHÁZAKBAN, VENDÉGLÖKBEN, ÉTTERMEKBEN KÉRJE MINDIG AZ ARADI KÖZLÖNYT

Nincs oly ügy, vagy megbizás, melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben

KÜNSTLER VIZUMIRODA Arad, Bul. Regina Maria 22. -: Dácia szállóval szemben. -: Telefon 86.